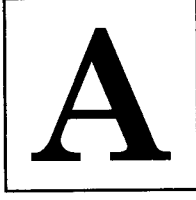

2024

L19

संच क्र.

प्रश्नपुस्तिका

सामान्य अध्ययन - II

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET NO.

408477

एकूण प्रश्न : 150

एकूण गुण : 150

वेळ : 2 (दोन) तास

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 150 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
  - (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनात न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
परीक्षा-क्रमांक									

केंद्राची संकेताक्षरे

शेवटचा अंक
- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
  - (4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तर-क्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्न-क्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
  - (ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.
  - (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
  - (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही. एकापेक्षा जास्त उत्तरे नमूद केल्यास ते उत्तर चुकीचे धरले जाईल व त्या चुकीच्या उत्तराचे गुण वजा केले जातील.
  - (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच “उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तराकरीता 25% किंवा 1/4 एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा/कमी करण्यात येतील.”

ताकीद

ह्या प्रश्नपुस्तिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षा कक्षात उमेदवारांना परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. स्पर्धा परीक्षा घेण्यासाठी, प्राधिकृत केलेली, नेमलेली किंवा कर्तव्ये सोपविलेली कोणतीही व्यक्ती, प्रश्नपुस्तिका उघडण्यासाठी व वितरित करण्यासाठी निश्चित केलेल्या वेळेपूर्वी अशी प्रश्नपुस्तिका किंवा तिचा कोणताही भाग किंवा तिची प्रत उघडणार नाही, फोडणार नाही किंवा ताब्यात घेणार नाही किंवा पाहणार नाही किंवा सोडविणार नाही किंवा सोडविण्यास सहाय्य करणार नाही; असे केल्यास “महाराष्ट्र स्पर्धा परीक्षा (अनुचित मार्गास प्रतिबंध) अधिनियम-2024” मधील तरतुदीनुसार सदर व्यक्ती तीन वर्षांपेक्षा कमी नसेल परंतु, जी पाच वर्षांपर्यंत वाढविता येईल इतक्या मुदतीची कारावासाची शिक्षा आणि दहा लाख रुपयांपर्यंतच्या द्रव्यदंडास पात्र होईल. तसेच ह्या प्रश्नपुस्तिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा.

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

1. भारतीय संविधानाने अखिल भारतीय सेवा निर्माण करण्याच्या अधिकार कोणाला दिलेला आहे ?

(1) केंद्रीय लोकसेवा आयोग	(2) संसद
(3) सर्वोच्च न्यायालय	(4) राष्ट्रपती

Who has been empowered by the Indian Constitution to create All India services ?

(1) Union Public Service Commission	(2) Parliament
(3) Supreme Court	(4) President

2. लोकसभेच्या सभापती बाबत खालील विधाने विचारात घ्या.

- अ. जर तो सभागृहाचा सदस्य राहिला नाही तर त्यास आपले पद सोडावे लागते.
- ब. त्याचे सभागृहाचे कामकाज सुरळीत चालविण्यासाठीचे अथवा सभागृहात सुव्यवस्था राखण्याबाबतचे वर्तनास केवळ सर्वोच्च न्यायालयात आव्हान देता येते.
- क. सभागृहात हजर राहून मतदान करणाऱ्या सदस्यांच्या बहुमताने ठराव मंजूर करून त्यास पदावरून दूर करता येते.
- ड. जेव्हा लोकसभा विसर्जित होते त्यावेळी तो पदावरून जात नाही, नवीन लोकसभेची बैठक होईपर्यंत तो पदावर असतो.

वरीलपैकी कोणती विधाने बिनचूक आहेत ?

(1) केवळ अ आणि ब	(2) केवळ अ, ब आणि क
(3) केवळ अ आणि ड	(4) केवळ क आणि ड

Consider the following statements regarding the speaker of Lok Sabha.

- A. He has to vacate his office if he ceases to be a member of the house.
- B. His conduct in regulating the procedure or maintaining order in the house can be challenged only in the Supreme Court of India.
- C. He can be removed by a resolution passed by a majority of the members present and voting.
- D. Whenever the Lok Sabha is dissolved, he does not vacate his office and continues till the newly-elected Lok Sabha meets.

Which of the statement/s given above is/are correct ?

(1) Only A and B	(2) Only A, B and C
(3) Only A and D	(4) Only C and D

3. स्थापनेच्या तारखेप्रमाणे उच्च न्यायालयांचा चढता क्रम लावा.

- अ. गुजरात उच्च न्यायालय
ब. केरळ उच्च न्यायालय
क. दिल्ली उच्च न्यायालय
ड. सिक्कीम उच्च न्यायालय

(1) क, ब, ड, अ (2) ब, अ, क, ड (3) क, ब, अ, ड (4) ब, क, ड, अ
Sort the Indian High Courts chronologically by their dates of establishment.

- A. Gujarat High Court
B. Kerala High Court
C. Delhi High Court
D. Sikkim High Court

(1) C, B, D, A (2) B, A, C, D (3) C, B, A, D (4) B, C, D, A

4. लोकसभेचे पहिले अधिवेशन खालील पैकी कोणत्या वर्षी भरले होते ?

- (1) १९५० (2) १९५१ (3) १९५२ (4) १९५३

The first Session of Lok Sabha was held in which among the following years ?

- (1) 1950 (2) 1951 (3) 1952 (4) 1953

5. भारतीय राष्ट्रपतींच्या पॉकेट व्हेटो अधिकारा विषयीचे कोणते विधान चुकीचे आहे ?

- (1) जेव्हा राष्ट्रपती आपल्या पॉकेट व्हेटोचा वापर करतात तेव्हा विधेयक अनिश्चित काळासाठी रोखले जाते
(2) घटनादुरुस्तीच्या विधेयकाच्या संदर्भात राष्ट्रपतींना पॉकेट व्हेटोचा अधिकार आहे
(3) राष्ट्रपती विधेयक नाकारत नाही किंवा पुनर्विचार करण्यासाठी परत पाठवत नाही
(4) राष्ट्रपतींना घटनेनुसार विधेयकावर कार्यवाही करण्यासाठी कालमर्यादा दिलेली नाही. परिणामी विधेयकावर कारवाई होऊ नये म्हणून राष्ट्रपती आपल्या पॉकेट व्हेटोचा वापर करतात

Which of the following statements about the Indian President's pocket veto power is incorrect ?

- (1) When the President exercises his pocket veto, the bill is placed on hold indefinitely
(2) The President has a pocket veto power in respect of a Constitutional Amendment bill
(3) President does not reject bill, nor does he send it back to be reconsidered
(4) The President is not given a time limit in which to act on the bill under Constitution. As a result, the President utilizes his pocket veto to avoid having to act on the bill

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

6. खालीलपैकी योग्य जोडी/जोड्या जुळवा.

- अ. के. एम. मुंशी - उद्देशपत्रिका ही संविधानाचा सर्वात मौल्यवान भाग आहे. तो संविधानाचा आत्मा आहे.
 ब. पंडीत ठाकुर दास भार्गव - उद्देशपत्रिका ही आपल्या सार्वभौम लोकशाही प्रजासत्ताकाची कुंडली आहे.
 क. अर्नेस्ट बार्कर - उद्देशपत्रिका ही संविधानाचे मुख्य तत्त्व आहे.
 (1) अ व ब दोन्ही (2) ब व क दोन्ही (3) फक्त क (4) फक्त अ

Select the correct pair/s from the following :

- A. K. M. Munshi – The Preamble is the most precious part of the Constitution. It is the soul of the Constitution.
 B. Pandit Thakur Das Bhargava – The Preamble is the 'Horoscope of our sovereign, democratic republic'.
 C. Ernest Barker – Preamble is the key 'note' to the Constitution.
 (1) Both A and B (2) Both B and C (3) Only C (4) Only A

7. नागरीकांचे मूलभूत हक्क आणि राज्याच्या धोरणाची मार्गदर्शक तत्वे यांच्यातील परस्पर संबंधाबाबत खालील विधाने विचारात घ्या.

- अ. 26 व्या घटनादुरुस्तीद्वारे मार्गदर्शक तत्वांना मूलभूत अधिकारांपेक्षा श्रेष्ठ स्थान देण्यात आले.
 ब. 42 व्या घटनादुरुस्तीद्वारे मार्गदर्शक तत्वांना मूलभूत अधिकारांपेक्षा श्रेष्ठ स्थान देण्यात आले.
 क. 44 व्या घटनादुरुस्तीद्वारे मार्गदर्शक तत्वांना मूलभूत अधिकारांपेक्षा श्रेष्ठ स्थान देण्यात आले.
 ड. मूलभूत हक्कांचे उल्लंघन झाल्यास न्यायालयात दाद मागता येत नाही, परंतु मार्गदर्शक तत्वे पाळली गेली नाहीत तर न्यायालयात दाद मागता येते.
 (1) अ, ब बरोबर क, ड चूक (2) अ, क बरोबर ब, ड चूक
 (3) ब, क बरोबर अ, ड चूक (4) ब, क, ड बरोबर अ चूक

Consider the following statements regarding the interrelationship between fundamental rights of the citizens and Directive Principles of the State Policy.

- A. The 26th Amendment gave priority to the Directive Principles over the Fundamental Rights.
 B. The 42nd Amendment gave priority to the Directive Principles over the Fundamental Rights.
 C. The 44th Amendment gave priority to the Directive Principles over the Fundamental Rights.
 D. Fundamental rights are non-justiciable whereas Directive Principles are justiciable.
 (1) A, B correct C, D incorrect (2) A, C correct B, D incorrect
 (3) B, C correct A, D incorrect (4) B, C, D correct and A incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

8. भारतीय नागरिकांच्या मूलभूत कर्तव्यासंदर्भातील खालीलपैकी चूक/चूकीची विधान/विधाने ओळखा.
- अ. सरदार स्वरणसिंह समितीच्या शिफारशीनुसार मूलभूत कर्तव्यांचा समावेश भारतीय संविधानात करण्यात आला.
- ब. 03 जानेवारी 1976 पासून मूलभूत कर्तव्यांचा अंमळबजावणीस प्रारंभ झाला.
- क. 42 व्या घटनादुरुस्तीनुसार भारतीय संविधानाच्या कलम 51(क) मध्ये मूलभूत कर्तव्यांचा समावेश करण्यात आला.
- ड. 2003 मध्ये 86 व्या घटनादुरुस्तीनुसार 11 वे मूलभूत कर्तव्य समाविष्ट करण्यात आले.
- (1) अ आणि ड (2) ब आणि ड (3) ब आणि क (4) अ आणि क
- Identify the incorrect statements from the following statements regarding the Fundamental Duties of the Indian Citizens.
- A. Fundamental Duties were included in the Constitution of India as per the recommendations of the Sardar Swaran Singh Committee.
- B. Implementation of Fundamental Duties started from 03rd January 1976.
- C. Fundamental Duties were included in Article 51(A) of Indian Constitution as per 42nd Constitutional Amendment.
- D. In 2003, the 11th Fundamental Duty was included by the 86th Constitutional Amendment.
- (1) A and D (2) B and D (3) B and C (4) A and C

9. भारतीय संविधानातील दुरुस्तीसंदर्भात खालील विधान/विधाने वाचा.
- अ. संसदेत मतभेद झाल्यास घटनादुरुस्तीचा प्रस्ताव रद्द होतो.
- ब. घटनादुरुस्तीच्या विधेयकास राष्ट्रपतींची पूर्वपरवानगी आवश्यक असते.
- क. घटनादुरुस्ती विधेयकाला मान्यता देण्यासाठी राज्य विधिमंडळावर वेळेचे बंधन आहे.
- ड. घटनादुरुस्ती विधेयकाबाबत राष्ट्रपतींना नकाराधिकार नाही.

- (1) अ, ड बरोबर ब, क चूक (2) अ, क बरोबर ब, ड चूक
- (3) अ, ब बरोबर क, ड चूक (4) अ, क, ड बरोबर ब चूक

Read the following statement/s regarding amendments to the Constitution of India.

- A. In case of disagreement in the Parliament, the proposal to amend the Constitution is nullified.
- B. Constitutional Amendment Bill requires prior assent of the President.
- C. There is a time constraint on the State Legislature to ratify the amendment bill.
- D. The President does not have the power of veto regarding the Constitution Amendment bill.
- (1) A, D correct B, C incorrect (2) A, C correct B, D incorrect
- (3) A, B correct C, D incorrect (4) A, C, D correct B incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

10. भारतातील न्यायालयीन पुनर्विलोकनाच्या संदर्भात खालील विधान/विधाने तपासा.
- अ. न्यायालयीन पुनर्विलोकनाची संकल्पना अमेरिकेच्या संविधानातून स्वीकारलेली आहे.
- ब. 42 व्या घटनादुरुस्तीनुसार न्यायालयीन पुनर्विलोकनाचा अधिकार मर्यादित करण्यात आला.
- क. भारतीय संविधानाच्या कलम 130 नुसार सर्वोच्च न्यायालयाला न्यायालयीन पुनर्विलोकनाचा अधिकार प्राप्त झालेला आहे.
- ड. मिनव्हा मिल्स विरुद्ध भारत सरकार या खटल्याच्या निर्णयामुळे न्यायालयीन पुनर्विलोकनाचे महत्त्व कमी झाले.

- (1) अ, क बरोबर ब, ड चूक (2) अ, ब बरोबर क, ड चूक
(3) ब, क बरोबर अ, ड चूक (4) अ, ब, क बरोबर ड चूक

Check the following statement/s regarding Judicial Review in India.

- A. The concept of Judicial Review is adopted from the US Constitution.
- B. The power of Judicial Review was limited by the 42nd Amendment.
- C. The Supreme Court is vested with the power of Judicial Review under Article 130 of the Constitution of India.
- D. The decision in Minerva Mills v/s Government of India reduced the importance of Judicial Review.

- (1) A, C correct B, D incorrect (2) A, B correct C, D incorrect
(3) B, C correct A, D incorrect (4) A, B, C correct D incorrect

11. दिल्ली संबंधातील पुढील विधानांपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

- अ. ६९ व्या घटना दुरुस्तीद्वारे दिल्लीला 'राष्ट्रीय राजधानीचा क्षेत्र दिल्ली' हे नाव देण्यात आले.
- ब. तरीही दिल्लीचा समावेश केंद्रशासीत प्रदेशाच्या वर्गातच करण्यात आला आहे.
- क. दिल्लीस सध्या विधीमंडळ आणि मंत्रीमंडळ आहे.
- ड. राष्ट्रीय राजधानी प्रांतनिर्मिती कायदा १९९० मध्ये हा विशेष संसदीय कायदा पारित करून दिल्लीचा दर्जा वाढवण्यात आला.

- (1) अ, ब, क, ड (2) अ, ब, क (3) ब, क, ड (4) ब, क

Which of the following statement/s about Delhi is/are correct ?

- A. Delhi has been called the 'National Capital Territory of Delhi' by the 69th Constitutional amendment.
- B. It is still retained in the category of Union Territory.
- C. Delhi now has Legislative Assembly and a Council of Ministers.
- D. Special parliamentary law titled National Capital Territory Formation was passed in 1990 to elevate Delhi's status.

- (1) A, B, C, D (2) A, B, C (3) B, C, D (4) B, C

12. आंतर-राज्यीय परिषदेच्या कार्यक्षेत्रात खालीलपैकी कोणती बाब येत नाही ?

- (1) आंतर-राज्यीय नदी आणि खोरे यांच्या वापराबाबत, वितरणाबाबत आणि नियंत्रणाबाबत विवाद किंवा तक्रारीचे निराकरण करणे
- (2) राज्या-राज्यांत उद्भवणाऱ्या विवादाबाबत चौकशी करून सल्ला देणे
- (3) केंद्र आणि राज्ये किंवा राज्यांचे समान हित असलेल्या विषयांचा तपास करून त्यावर चर्चा करणे
- (4) अशा विषयांवर आणि विशेषतः त्या संबंधीत धोरण व कृती यांबाबत अधिक चांगल्या समन्वयासाठी शिफारशी करणे

Which one of the following matters is not included in the jurisdiction of Inter-State council in India ?

- (1) Adjudication of any dispute or complaint with respect to the use, distribution or control of water in any inter state river or valley
- (2) Enquiring into and advising upon disputes which may arise between States
- (3) Investigation and discussion of subjects in which the States or the Centre and the States have a common interest
- (4) Recommendation upon any such subject and particularly for the better co-ordination of policy and action with respect to that subject

---

13. नीती आयोगाशी संलग्नित कार्यालयाबाबत अयोग्य विधान ओळखा.

- (1) NILERD ला पूर्वी IAMR म्हणून ओळखले जात असे
- (2) IAMR ची स्थापना 1962 मध्ये झाली
- (3) DMEO चे मुख्य कार्यालय नवी दिल्ली येथे आहे
- (4) DMEO ची प्रादेशिक कार्यालये 2015 मध्ये बंद करण्यात आली

Select the incorrect statement about offices attached to NITI Aayog.

- (1) NILERD was formerly known as IAMR
- (2) The IAMR was established in 1962
- (3) The Headquarter of DMEO is in New Delhi
- (4) Regional offices of DMEO were closed in 2015

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

14. चुकीचे/ची विधान/ने ओळखा.

- अ. 1952 मध्ये मंत्रिमंडळाच्या ठरावाद्वारे राष्ट्रीय विकास परिषदेची स्थापना करण्यात आली.
ब. राष्ट्रपतीच्या आदेशान्वये 28 मे 1990 मध्ये आंतर-राज्य परिषदेची स्थापना करण्यात आली.
क. 11 नोव्हेंबर 2000 रोजी आंतर-राज्य परिषदेची पुनर्रचना करण्यात आली.

- (1) फक्त अ, ब
(2) फक्त ब, क
(3) फक्त अ
(4) फक्त क

Select the incorrect statement/s.

- A. The National Development Council was setup by a cabinet resolution in 1952.
B. The Inter-State Council was setup on 28 May 1990 through presidential order.
C. The Inter-State Council was reconstituted on 11 November 2000.
(1) Only A, B
(2) Only B, C
(3) Only A
(4) Only C

15. खालीलपैकी कोण आंतरराज्य परिषदेचा सदस्य असणार नाही ?

- (1) पंतप्रधान
(2) सर्व राज्यांचे मुख्यमंत्री
(3) विधानसभा असलेल्या केंद्रशासित प्रदेशांचे मुख्यमंत्री
(4) राष्ट्रपती

Which of the following shall not be a member of the Inter-State Council ?

- (1) Prime Minister
(2) Chief Ministers of all States
(3) Chief Ministers of the Union Territories having Legislative Assemblies
(4) President

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

16. पुढीलपैकी कोणत्या खटल्याच्या निकालात न्यायालयीन पुनर्विलोकन हे भारतीय संविधानाचे मूलभूत वैशिष्ट्य असल्याचे म्हटले आहे ?

(1) मनेका गांधी खटला	(2) गोलकनाथ खटला
(3) एस. आर. बोम्मई खटला	(4) मिनर्व्हा मिल्स खटला

The decision in which case said judicial review is a basic feature of the Indian Constitution ?

(1) Maneka Gandhi Case	(2) Golaknath Case
(3) S. R. Bommai Case	(4) Minerva Mills Case

17. योग्य जोड्या निवडा.

- अ. सेवांमध्ये अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातींचे दावे - अनुच्छेद 335
 ब. मातृभाषेमधून सूचना - अनुच्छेद 350 ए
 क. हिंदी भाषेचा विकास - अनुच्छेद 350 बी

(1) फक्त अ, ब	(2) फक्त ब, क	(3) फक्त अ	(4) फक्त क

Select the correct pairs.

- A. Claims of Scheduled Castes and Scheduled Tribes to services - Article 335
 B. Instruction in mother tongue - Article 350 A
 C. Development of the Hindi Language - Article 350 B

(1) Only A, B	(2) Only B, C	(3) Only A	(4) Only C

18. खालीलपैकी कोणते/कोणती मार्गदर्शक तत्त्व/तत्त्वे 42 व्या घटनादुरुस्तीनुसार समाविष्ट केले आहे/केलेली आहेत ?

- अ. समाजातील दुर्बल घटकांना कायद्याबाबत मोफत मदत.
 ब. राहणीमान व आरोग्य सुधारणा.
 क. कामगारांचा व्यवस्थापनात सहभाग.
 ड. राष्ट्रीय स्मारके व ऐतिहासिक स्थळांचे संरक्षण.

(1) ब आणि ड	(2) अ आणि ब	(3) क आणि ड	(4) अ आणि क

Which of the following Directive Principles is/are incorporated through the 42nd Amendment ?

- A. Free legal aid to weaker sections of society.
 B. Improvement of standard of living and health.
 C. Participation of workers in management.
 D. Protection of National Monuments and Historical sites.

(1) B and D	(2) A and B	(3) C and D	(4) A and C

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

19. मालमत्तेचा अधिकार हा कायदेशीर हक्क यासंदर्भात खालीलपैकी कोणती विधान/ने बरोबर आहेत ?

- अ. संसदेच्या सामान्य कायद्याद्वारे हा अधिकार नियमित, कमी, रद्द किंवा सुधारीत केला जावू शकतो.
 ब. ते कार्यकारी मंडळाच्या कारवाईपासून खाजगी मालमत्तेचे संरक्षण करते.
 क. ते कायदे मंडळाच्या कारवाईपासून खाजगी मालमत्तेचे संरक्षण करते.

- (1) फक्त अ, ब (2) फक्त ब, क
 (3) फक्त अ (4) फक्त क

Consider the following statements about right to property as a legal right. Select the correct statements.

- A. It can be regulated, curtailed, abridged or modified by an ordinary law of parliament.
 B. It protects private property against executive action.
 C. It protects private property against legislative action.

- (1) Only A, B (2) Only B, C
 (3) Only A (4) Only C

20. अयोग्य विधान/ने ओळखा.

- अ. सर्वोच्च न्यायालय मूलभूत अधिकारांच्या अंमलबजावणीसाठी प्राधिलेख (रिट) जारी करू शकते.
 ब. उच्च न्यायालय मूलभूत अधिकारांच्या अंमलबजावणीसाठी आणि इतर कोणत्याही हेतुसाठी प्राधिलेख (रिट) जारी करू शकते.
 क. मूलभूत कर्तव्यांच्या अंमलबजावणीसाठी उच्च न्यायालय प्राधिलेख (रिट) जारी करू शकते.

- (1) फक्त अ (2) फक्त ब
 (3) अ व क दोन्ही (4) फक्त क

Select the incorrect statement/s.

- A. The Supreme Court can issue writs for the enforcement of Fundamental Rights.
 B. The High Court can issue writs for the enforcement of Fundamental Rights and also for any other purpose.
 C. The High Court can issue writs to enforce Fundamental Duties.

- (1) Only A (2) Only B
 (3) Both A and C (4) Only C

21. घटक राज्याच्या विधान परिषदे संबंधी खालील विधाने विचारात घ्या.

- अ. विधान परिषदेची सभासद संख्या ही विधान सभेच्या सभासद संख्येच्या एक-तृतीयांश पेक्षा जास्त नस-
वी.
- ब. राज्यघटनेच्या अनुच्छेद-170 मध्ये परिषदेच्या रचनेची पद्धत नमूद करण्यात आली आहे.
- क. राज्यपालांनी केलेल्या नामनिर्देशनाच्या प्रामाणिकपणा अथवा उचितपणा यांवर कोणत्याही प्रकारे
न्यायालये प्रश्नचिन्ह उपस्थित करणार नाहीत.
- ड. राज्यसभेच्या तुलनेत राज्यात विधान परिषदेचे स्थान बलशाली आहे.

वरीलपैकी कोणती विधाने योग्य आहेत ?

- (1) अ, ब
- (2) ब आणि क
- (3) अ आणि क
- (4) अ आणि ड

Consider the following statements regarding Legislative Council of a State.

- A. The membership of the council is not more than one-third of the membership
of the legislative Assembly.
- B. The system of composition of the council is laid down in Article-170 of the
Constitution.
- C. The Courts cannot question the bonafides or propriety of the Governor's
nomination in any case.
- D. The position of the legislative council is stronger than that of the council of
States.

Which of the statement/s given above are correct ?

- (1) A, B
- (2) B and C
- (3) A and C
- (4) A and D

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

22. राज्यांच्या मुख्यमंत्र्यांना पुढीलपैकी कोणती कार्ये करावी लागतात ? बरोबर पर्याय निवडा.

- अ. मंत्रिमंडळातील कॅबिनेटची निर्मिती
- ब. मंत्र्यांना बडतर्फ करणे
- क. राज्यपाल नियुक्त करणे
- ड. विविध मंत्रालयां मध्ये समन्वय साधणे

- (1) फक्त अ   (2) फक्त ब   (3) अ, ब आणि ड   (4) ब, क आणि ड

Which of the following are the functions of the Chief Minister of the State ?
Choose the correct option.

- A. Formation of the Cabinet
- B. Dismissal of Ministers
- C. Appointing the Governor
- D. Coordination among various Ministries

- (1) Only A   (2) Only B   (3) A, B and D   (4) B, C and D

23. संसदेच्या सदस्यत्वासाठी अपात्रता ह्या विषयीचे/ची बरोबर विधान/ने ओळखा.

- अ. एखाद्या व्यक्तीला भारतीय राज्यघटनेच्या 10 व्या अनुसूची अंतर्गत पक्षांतराच्या कारणास्तव अपात्र ठरविले जाऊ शकते.
- ब. ५२ व्या घटना दुरुस्तीद्वारे संविधाना मध्ये पक्षांतर ह्या कारणाचा समावेश करण्यात आला.
- क. कलम १०० मध्ये अपात्रतेची कारणे नमूद केलेली आहेत.

- (1) फक्त अ आणि ब   (2) फक्त ब
(3) फक्त अ आणि क   (4) फक्त क

Select the correct statement/s regarding disqualification from membership of Parliament.

- A. A person may be disqualified on the grounds of defection under 10th schedule of the Indian Constitution.
- B. The ground of defection was included in the Constitution by the 52nd Constitutional Amendment.
- C. Article 100 mentions the grounds of disqualification.

- (1) Only A and B   (2) Only B
(3) Only A and C   (4) Only C

24. बरोबर विधाने ओळखा.

- अ. महानगरातील न्यायालये महानगर दंडाधिकाऱ्याची न्यायालये म्हणून ओळखली जातात.
 ब. मुख्य महानगर दंडाधिकाऱ्याला मुख्य न्याय दंडाधिकाऱ्याचे, अधिकार प्राप्त आहेत.
 क. महानगर दंडाधिकाऱ्याला मुख्य न्याय दुय्यम श्रेणी दंडाधिकारी यांचे अधिकार प्राप्त आहेत.

- (1) फक्त ब आणि क (2) फक्त अ आणि ब
 (3) फक्त अ (4) फक्त क

Select the correct statements.

- A. In metropolitan cities, the courts are known as the Courts of Metropolitan magistrates.
 B. The Chief Metropolitan magistrate has the power of a Chief Judicial magistrate.
 C. The Metropolitan magistrate has the powers of a magistrate of the Second class.

- (1) Only B and C (2) Only A and B
 (3) Only A (4) Only C

25. लोकसभेच्या अध्यक्षासंबंधी पुढील विधानांपैकी कोणते/ती विधान/ने सत्य आहे/त ?

- अ. लोकसभेत सुव्यवस्था राखण्याचे अंतिम अधिकार अध्यक्षांकडे असतात.
 ब. लोकसभेच्या कामकाजाच्या नियमांचा अर्थ लावण्याचे अंतिम अधिकार अध्यक्षांकडे असतात.
 क. सभागृहाची सुव्यवस्था राखणे तसेच कामकाजाचे नियमन करण्यासंबंधी अध्यक्षांचा व्यवहार हा सर्वोच्च न्यायालयाच्या कार्यक्षेत्रात येतो.

- (1) फक्त अ (2) फक्त ब
 (3) फक्त ब आणि क (4) फक्त अ आणि ब

Which of the following statement/s about the Speaker of Lok Sabha is/are true ?

- A. The Speaker has the final power to maintain order within the House of the people.
 B. The Speaker has the final power to interpret Rules of Procedure of Lok Sabha.
 C. The Speaker's conduct in regulating the procedure or maintaining order in the House is subject to the jurisdiction of the Supreme Court.

- (1) Only A (2) Only B
 (3) Only B and C (4) Only A and B

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

26. माहिती अधिकार अधिनियमाविषयीचे खालील कोणते विधान असत्य आहे ?

- (1) हा अधिनियम कार्यालयीन गुप्तता अधिनियम, 1923 पेक्षा श्रेष्ठ आहे.
- (2) या कायदानुसार दिलेल्या आदेशा संदर्भात न्यायालय कुठलाही दावा, अर्ज किंवा कामकाज चालवू शकत नाही.
- (3) राज्य वगळून इतर व्यक्तीच्या कॉपीराइट वर अतिक्रमण होत असेल तर, सार्वजनिक माहिती अधिकारी माहितीसाठीची विनंती फेटाळू शकतो.
- (4) संरक्षित व्यक्तींना होणाऱ्या हानीपेक्षा जर सार्वजनिक हित जास्त महत्त्वाचे असले, तरीही माहिती आयोग माहिती प्रकट करण्यास परवानगी देवू शकत नाही.

Which one of the following statements about the Right to Information Act is false ?

- (1) The Act overrides the Official Secrets Act, 1923.
- (2) No Court shall entertain any suit, application or other proceeding in respect of any order made under this Act.
- (3) A public information officer may reject a request for information where such a request for providing access would involve an infringement of copyright subsisting in a person other than the state.
- (4) The Information commission cannot allow access to the information even if public interest outweighs harm to protected persons.

27. खालीलपैकी कोणते राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोगाचे कार्य नाही ?

- (1) मानवी हक्कांचे संरक्षण आणि त्यांच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी उपायांची शिफारस करणे.
- (2) मानवी हक्कांच्या क्षेत्रात संशोधन करणे आणि त्यासाठी प्रोत्साहन देणे.
- (3) स्वेच्छेने मानवाधिकारांच्या क्षेत्रात काम करणाऱ्या स्वयंसेवी संस्था आणि संस्थांच्या प्रयत्नांना प्रोत्साहन देणे.
- (4) आदर्श कारागृहांची स्थापना करणे.

Which of the following is not a function of National Human Rights Commission ?

- (1) The protection of human rights and recommending measures for their effective implementation.
- (2) Undertake and promote research in the field of human rights.
- (3) Encourage the efforts of NGO's and institutions that work in the field of human rights voluntarily.
- (4) To establish model jails.

28. भारताचे परदेशी नागरीक कार्डधारकांच्या हक्कांबद्दल बरोबर विधाने निवडा.
 अ. तो भारताच्या राष्ट्रपती पदाची निवडणूक लढवण्यासाठी अपात्र असेल.
 ब. तो सर्वोच्च न्यायालयाच्या न्यायाधीश म्हणून नियुक्तीसाठी पात्र असेल.
 क. तो मतदार म्हणून नोंदणीसाठी पात्र असेल.

(1) फक्त क (2) फक्त ब, क (3) फक्त अ, क (4) फक्त अ
 Select the correct statements about rights of overseas citizen of India cardholder.

- A. He shall not be eligible to contest the election of President of India.
 B. He shall be eligible for appointment as a judge of Supreme Court.
 C. He shall be entitled for registration as a voter.

(1) Only C (2) Only B, C (3) Only A, C (4) Only A

29. भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमात राज्य लोकसेवा आयोगाने केलेल्या कामाचा वार्षिक अहवाल सादर करण्याची तरतूद आहे ?

(1) कलम ३३० (2) कलम ३२६ (3) कलम ३२० (4) कलम ३२३

Which of the given Articles of the Indian Constitution prescribes for the submission of an annual report of the work done by the state public service commission ?

(1) Article 330 (2) Article 326 (3) Article 320 (4) Article 323

30. 2002 च्या शहाऐंशीव्या (86th) घटनादुरुस्ती विधिनियमाद्वारे खालीलपैकी कोणती तरतूद करण्यात आलेली नाही ?

- (1) प्राथमिक शिक्षण हा मूलभूत अधिकार करण्यात आला
 (2) राज्याकडून अनुदान मिळणाऱ्या किंवा न मिळणाऱ्या खाजगी शैक्षणिक संस्थांसह सर्व शैक्षणिक संस्थांमध्ये सामाजिक किंवा शैक्षणिक दृष्ट्या मागासवर्गीय, अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती यांच्यासाठी विशेष तरतूदी करण्याचे अधिकार राज्याला देण्यात आले
 (3) मार्गदर्शक तत्वाच्या अनुच्छेद 45 च्या विषयात बदल करण्यात आला
 (4) अनुच्छेद 51A मध्ये एका मूलभूत कर्तव्याचा नव्याने समावेश करण्यात आला

Which one of the following provisions was not made by the eighty sixth (86th) Amendment Act of 2002 ?

- (1) Made elementary education a Fundamental Right
 (2) Empowered the state to make special provisions for the socially and educationally backward classes or the SC or the ST in educational institutions including private educational institutions whether aided or unaided by the State
 (3) Changed the subject matter of Article 45 in Directive Principles
 (4) Added a new Fundamental Duty under Article 51A

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

31. सरकारीया आयोगाबाबत चुकीचे/ची विधान/ने ओळखा.

अ. अनुच्छेद 263 नुसार कायम स्वरूपी आंतर-राज्य परिषदेची स्थापना करण्याची शिफारस आयोगाने केली.

ब. रेडीओ व दूरदर्शन यांना स्वायत्तता असावी अशी शिफारस आयोगाने केली.

क. बी. शिवरामन व एस. आर. सेन हे सरकारीया आयोगाचे इतर दोन सदस्य होते.

(1) फक्त क (2) फक्त ब (3) फक्त अ (4) फक्त अ आणि क
Select the incorrect statement/s about Sarkaria Commission.

A. Commission recommended that a permanent Inter-state Council should be setup under Article 263.

B. Commission recommended autonomy for radio and television.

C. B. Sivaraman and S. R. Sen were two other members of the Sarkaria Commission.

(1) Only C (2) Only B (3) Only A (4) Only A and C

32. खालीलपैकी नीती आयोगाबाबत चुकीचे विधान ओळखा.

(1) नीती आयोगाच्या उपाध्यक्षाची नियुक्ती राष्ट्रपतीद्वारे केली जाते.

(2) नीती आयोगाच्या उपाध्यक्षाचा दर्जा कॅबिनेट मंत्र्याचा असतो.

(3) पूर्ण वेळ सदस्य असलेल्यांचा दर्जा राज्यमंत्र्याचा असतो.

(4) पदसिद्ध सदस्यांची नियुक्ती पंतप्रधानांद्वारे केली जाते.

Select the incorrect statement about NITI Aayog from the following.

(1) Vice-chairperson of NITI Aayog is appointed by President.

(2) Vice-chairperson of NITI Aayog enjoys the rank of cabinet minister.

(3) Full time members enjoy the rank of a minister of state.

(4) Ex-officio members are nominated by Prime Minister.

33. भारतीय संघराज्याचे वर्णन 'आभासी संघराज्य' असे कोणी केले ?

(1) के. सी. व्हेअर

(2) मॉरीस जोन्स

(3) ग्रॅनविल ऑस्टीन

(4) आयव्हर जेनींग

Who described Indian Federation as 'Quasi Federal' ?

(1) K. C. Wheare

(2) Morris Jones

(3) Granville Austin

(4) Ivor Jennings

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

34. जोड्या लावा (निवडक राज्यांसाठी विशेष तरतूदीबाबत अनुच्छेद)

‘अ’ (अनुच्छेद)

‘ब’ (विषय)

- अ. अनुच्छेद 371 ए
ब. अनुच्छेद 371 बी
क. अनुच्छेद 371 सी
ड. अनुच्छेद 371 डी

- i. आंध्र प्रदेशासाठी वा तेलंगणासाठी विशेष तरतूद
ii. मणिपुरसाठी विशेष तरतूद
iii. आसामसाठी विशेष तरतूद
iv. नागालॅण्डसाठी विशेष तरतूद

अ ब क ड

- (1) i ii iii iv
(2) ii iii i iv
(3) iii ii iv i
(4) iv iii ii i

Match the pairs (Articles related to special provisions for some states) :

‘A’ (Article)

‘B’ (Subject)

- A. Article 371 A
B. Article 371 B
C. Article 371 C
D. Article 371 D

- i. Special provision with respect to the state of Andhra Pradesh or the state of Telangana
ii. Special provision with respect to the Manipur
iii. Special provisions with respect to the state of Assam
iv. Special provisions with respect to the state of Nagaland

A B C D

- (1) i ii iii iv
(2) ii iii i iv
(3) iii ii iv i
(4) iv iii ii i

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

35. मनेका गांधी विरुद्ध भारतीय सरकार या खटल्यात सर्वोच्च न्यायालयाने अनुच्छेद-21 चा व्यापक व विस्तृत अर्थ लावला ज्यामुळे अनुच्छेद-21 वरील निवाड्यांचे खालीलपैकी कोणते परिणाम झाले ?

- अ. सर्वोच्च न्यायालयाने गोपालन खटल्यातील स्वतःचा निकाल अग्राह्य ठरविला.
- ब. सर्वोच्च न्यायालयाने 'कायधाची योग्य पद्धत' ही अमेरिकन संकल्पना स्वीकृत केली.
- क. अनुच्छेद-21 मधील 'व्यक्तिगत स्वातंत्र्य' या संज्ञेचा अर्थ अत्यंत व्यापक व विस्तृत असून त्यामध्ये व्यक्तिगत स्वातंत्र्याचा भाग असलेल्या विविध हक्कांचा समावेश होतो हे स्वीकारले.

- (1) फक्त अ   (2) अ आणि ब   (3) अ आणि क   (4) अ, ब आणि क

In the case of Maneka Gandhi Vs Union of India, the Supreme Court widened the amplitude of Article-21 which of the following are the impact of judgement on Article-21 ?

- A. The Supreme Court overruled its judgement in the Gopalan Case.
- B. The Supreme Court introduced the American expression 'due process of law'.
- C. The Supreme Court ruled that the expression 'Personal liberty' in Article-21 is of the widest amplitude and it covers a variety of rights that go to constitute personal liberties.

- (1) Only A   (2) A and B   (3) A and C   (4) A, B and C

36. रूसा (RUSA) योजना ही प्रामुख्याने _____ यासाठी आखलेली आहे.

- (1) सर्वांना परवडण्यायोग्य उच्च शिक्षण मिळावे.
- (2) सर्वांना गुणवत्तापूर्ण उच्च शिक्षण मिळावे.
- (3) राज्यातील उच्च शिक्षण संस्थांना अर्थसाहाय्य पुरवावे.
- (4) महाविद्यालयातील संशोधनासाठी अर्थसाहाय्य पुरवावे.

RUSA scheme is launched mainly to provide

- (1) Affordable higher education to all.
- (2) Qualitative higher education to all.
- (3) Funding to the state level higher education institutions.
- (4) Funding for the research in colleges.

37. महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन प्रशिक्षण परिषदेसंदर्भातील कोणते/कोणती विधान/विधाने चूक/चुकीची आहे/ आहेत ?

- अ. या परिषदेचे पूर्वीचे नाव राज्य शिक्षण शास्त्र संस्था होते.
- ब. ही संस्था 1962 मध्ये स्थापन करण्यात आली.
- क. 1985 मध्ये महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन प्रशिक्षण परिषद असे नामकरण करण्यात आले.
- ड. ही परिषद अध्यापकांच्या प्रशिक्षणासंदर्भात संशोधन करते.

- (1) अ आणि ब
- (2) ब आणि क
- (3) क आणि ड
- (4) ब आणि ड

Which statement/s regarding the Maharashtra State Educational Research Training Council is/are incorrect ?

- A. The earlier name of this council was Rajya Shikshan Shastra Sanstha.
- B. This institution was established in 1962.
- C. In 1985 it was renamed as Maharashtra State Educational Research Training Council.
- D. This Council conducts research on teacher's training.

- (1) A and B
- (2) B and C
- (3) C and D
- (4) B and D

38. योग्य विधाने ओळखा :

- अ. राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियान 2009 मध्ये प्रारंभ करण्यात आले.
- ब. राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियानाला संयुक्त राष्ट्रांच्या आंतरराष्ट्रीय विकास विभागाद्वारे साहाय्य व आर्थिक मदत करण्यात आली आहे.
- क. राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियानाला जागतिक बँकेच्या आंतरराष्ट्रीय विकास संघटने द्वारे आर्थिक निधी मिळाला आहे.

- (1) फक्त अ, ब
- (2) फक्त ब, क
- (3) फक्त अ, क
- (4) अ, ब आणि क

Select the correct statements.

- A. Rashtriya Madhyamik Shiksha Abhiyan was launched in 2009.
- B. RMSA is supported and funded by United Nation's Department for International Development.
- C. RMSA is funded by World Bank's International Development Association.

- (1) Only A, B
- (2) Only B, C
- (3) Only A, C
- (4) A, B and C

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

39. राष्ट्रीय ज्ञान आयोगाच्या संदर्भात, खालीलपैकी कोणते विधान चूक आहे ?

- (1) राष्ट्रीय ज्ञान आयोगाने उच्च शिक्षणासाठी स्वतंत्र नियामक यंत्रणा (IRAHE) स्थापन करण्याची शिफारस केली.
- (2) राष्ट्रीय ज्ञान आयोगाने 50 राष्ट्रीय विद्यापीठे स्थापन करण्याची शिफारस केली.
- (3) राष्ट्रीय ज्ञान आयोगाने पदवी शिक्षणासाठी केंद्रीय बोर्ड स्थापन करण्याची शिफारस केली.
- (4) राष्ट्रीय ज्ञान आयोगाने राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान (RUSA) ची स्थापना करण्याची शिफारस केली.

With reference to the National Knowledge Commission, which of the following is incorrect statement ?

- (1) National knowledge commission has recommended establishment of an Independent Regulatory Authority for Higher Education (IRAHE).
- (2) National knowledge commission has recommended establishment of 50 National Universities.
- (3) National knowledge commission has recommended establishment of Central Board of Graduate Education.
- (4) National knowledge commission has recommended establishment of Rashtriya Uchchatar Shiksha Abhiyan (RUSA).

40. 'सर्व शिक्षा अभियाना' संदर्भात खालील विधान/विधाने विचारात घ्या.

- अ. प्राथमिक शिक्षणाद्वारे सामाजिक न्याय वृद्धिंगत केला जातो.
  - ब. या अभियानात समाजाचा सहभाग महत्वाचा आहे.
  - क. मुलींच्या शिक्षणास प्राधान्य दिलेले आहे.
  - ड. या अभियानामध्ये केवळ स्थानिक स्वराज्य संस्था आणि राज्य सरकार यांचा समावेश आहे.
- वरीलपैकी योग्य व अयोग्य विधाने ओळखा.

- (1) अ, ब, क बरोबर आणि ड चूक आहे
- (2) ब, क बरोबर आणि अ, ड चूक आहे
- (3) ब, क, ड बरोबर आणि अ चूक आहे
- (4) अ, ब बरोबर आणि क, ड चूक आहे

Consider the following statement/s regarding the 'Sarva Shiksha Abhiyan'.

- A. Social justice is increased through primary education.
- B. In this campaign, participation of the society is important.
- C. Girl's education is given priority.
- D. Only the local self-government and the state government participate in this campaign.

Select the correct and incorrect statements from above :

- (1) A, B, C are correct and D is incorrect
- (2) B, C are correct and A, D are incorrect
- (3) B, C, D are correct and A is incorrect
- (4) A, B are correct and C, D are incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

41. खालीलपैकी कोणता अधिकारी संसदेच्या आणि विधीमंडळाच्या मतदारसंघातील मतदार याद्या तयार करण्यास जबाबदार असतो ?

- (1) मुख्य निवडणूक अधिकारी
- (2) जिल्हा निवडणूक अधिकारी
- (3) मतदार नोंदणी अधिकारी
- (4) जिल्हाधिकारी

Which of the following Officer is responsible for the preparation of electoral rolls for Parliamentary and Assembly Constituency ?

- (1) Chief Electoral Officer
- (2) District Election Officer
- (3) Electoral Registration Officer
- (4) District Collector

42. इलेक्ट्रॉनिक मतदान यंत्रांच्या संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या (EVM).

- अ. सन १९९५ पासून आयोगाने इलेक्ट्रॉनिक मतदान यंत्रांचा वापर केला आहे.
- ब. या यंत्रांच्या वापरामुळे अवैध आणि शंकास्पद मतांची शक्यता बरीच कमी झाली आहे.
- क. छापाईच्या खर्चात बचत होते.
- ड. या यंत्रांमुळे मतमोजणी पूर्वीपेक्षा अधिक जलदगतीने होते.

वरीलपैकी कोणती विधाने चूक आहेत ?

- (1) फक्त अ
- (2) फक्त ब आणि क
- (3) फक्त अ आणि ड
- (4) फक्त ब

Consider the following statements about the Electronic Voting Machine (EVM).

- A. Since 1995, the commission has used Electronic Voting Machines.
- B. It eliminates the possibility of invalid and doubtful votes to a large extent.
- C. It reduces cost of printing.
- D. It makes the process of counting of votes much faster than the conventional system.

Which of the above statements are incorrect ?

- (1) Only A
- (2) Only B and C
- (3) Only A and D
- (4) Only B

43. खालीलपैकी कोणत्या राजकीय पक्षांची स्थापना 1999 मध्ये झाली होती ?

- अ. लोक जनशक्ति पार्टी
- ब. तेलंगना राष्ट्र समिती
- क. नागा पिपल्स फ्रंट
- ड. जनता दल (धर्मनिरपेक्ष)
- इ. पीपल्स डेमोक्रेटिक पार्टी (जम्मू आणि काश्मीर)
- फ. बीजू जनता दल

- (1) फक्त ड, इ (2) फक्त अ, ब, क (3) फक्त क, ड, इ (4) फक्त इ, फ

Which of the following political parties were formed in 1999 ?

- A. Lok Jan Shakti Party
- B. Telangana Rashtra Samiti
- C. Naga People's Front
- D. Janta Dal (Secular)
- E. People's Democratic Party (Jammu and Kashmir)
- F. Biju Janta Dal

- (1) Only D, E (2) Only A, B, C (3) Only C, D, E (4) Only E, F

44. निवडणूकी वेळी जर एखादा उमेदवार किंवा त्यांच्या प्रतिनिधीला (agent) काही विशिष्ट तक्रार वा अडचण/समस्या निवडणूकीच्या आयोजना विषयी असल्यास ते यासंबंधी कोणाच्या निदर्शनास आणु शकतात ?

- (1) पोलिंग ऑफिसर/मतदान अधिकारी
- (2) झोनल ऑफिसर/क्षेत्रीय अधिकारी
- (3) प्रसारमाध्यमे
- (4) निरीक्षक

During election time if candidates or their Representative (agent) have any specific complaint or problem regarding the conduct of elections they may bring the same to the notice of the

- (1) Polling officer
- (2) Zonal officer
- (3) Media
- (4) Observer

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

45. भारतातील इलेक्ट्रॉनिक व्होटिंग मशिन (ईव्हीएम) संदर्भात अयोग्य विधाने कोणती आहेत ?

अ. ईव्हीएमच्या बॅटरी/पॉवर पॅक आयात केले जातात.

ब. त्यांची रचना आणि निर्मिती भारत इलेक्ट्रॉनिक लिमिटेड (BEL) आणि इलेक्ट्रॉनिक कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया लिमिटेड (ECIL) याद्वारे होते.

क. व्हीव्हीपॅट यंत्रांची रचना स्वदेशी नसून आयात केलेली आहे.

(1) अ, ब, क (2) फक्त अ, ब (3) फक्त ब, क (4) फक्त अ, क

Find the incorrect statements related with Electronic Voting Machines (EVMs) in India.

a. Battery/power pack of EVMs are imported.

b. They are designed and manufactured by Bharat Electronics Ltd. (BEL) and Electronics Corporation of India Limited (ECIL).

c. VVPATs are imported, not indigenously designed.

(1) a, b, c (2) Only a, b (3) Only b, c (4) Only a, c

46. भारतात राष्ट्रीय प्रेस (Press) दिवस कोणत्या दिवशी साजरा केला जातो ?

(1) १६ नोव्हेंबर (2) ३ मे (3) ३० मे (4) १७ नोव्हेंबर

On which day National Press Day is celebrated in India ?

(1) 16th November (2) 3rd May (3) 30th May (4) 17th November

47. प्रेस कौन्सिल ऑफ इंडिया संबंधी पुढीलपैकी कोणते विधान अयोग्य आहेत ?

अ. वैधानिक यंत्रणा आहे

ब. अर्ध न्यायिक स्वरूपाची यंत्रणा

क. भारताच्या संचित निधीतून निधी मिळतो

ड. परंपरेनुसार या यंत्रणेचे अध्यक्ष वरिष्ठ पत्रकार किंवा संपादक असतात

(1) अ, ब, क, ड (2) फक्त ब, क (3) फक्त क, ड (4) फक्त ब, ड

Which of the following statement about Press Council of India is incorrect ?

a. Statutory body

b. Quasi judicial body

c. Funds are received from consolidated fund of India

d. Conventionally Chairman of this body is senior journalist or editor

(1) a, b, c, d (2) Only b, c (3) Only c, d (4) Only b, d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

48. माहिती तंत्रज्ञानाबाबत संसदीय स्थायी समिती संबंधीची योग्य विधाने ओळखा :

- अ. माहिती तंत्रज्ञान विभागाशी संबंधित संसदीय स्थायी समितीने मे, 2013 रोजी लोकसभेत पेड न्यूजशी संबंधित विषयावर आपला 47 वा अहवाल सादर केला.
- ब. श्री. इंद्रजीत गुप्ता या समितीचे अध्यक्ष होते.
- क. वर नमूद केलेल्या समितीने असे मत मांडले की, माध्यमांचे आर्थिक खाते, विशेषतः संशयीत पेड न्यूज प्रकरणाचे महसूल स्रोत तपासले जावे.

- (1) फक्त अ, ब
- (2) फक्त ब, क
- (3) फक्त अ, क
- (4) अ, ब आणि क

Select the correct statements about Parliamentary Standing Committee on Information Technology :

- A. Parliamentary Standing Committee related to Information Technology Department presented its 47th report on the 'Issue related to the paid news' in the Lok Sabha in May, 2013.
- B. This committee was headed by Mr. Indrajit Gupta.
- C. The above mentioned committee opined that financial accounts of the media houses, especially the revenue source of the suspected paid news case should be examined.

- (1) Only A, B
- (2) Only B, C
- (3) Only A, C
- (4) A, B and C

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

49. मुद्रित प्रसारमाध्यमांच्या संदर्भात खालील योग्य विधाने ओळखा.

- अ. मुद्रित माध्यम हे स्थिर माध्यम आहे.
- ब. मुद्रित माध्यम हे एक बंदिस्त व्यासपीठ आहे.
- क. इतर माध्यमांसारखे येथे वेळेचे बंधन नाही.
- ड. भाषा हा मुद्रित माध्यमांचा आत्मा आहे.

- (1) क आणि ड
- (2) अ आणि क
- (3) ब, क आणि ड
- (4) अ, क आणि ड

Identify the correct statements regarding the print media.

- A. The print media is a stable medium.
- B. The print media is a closed platform.
- C. There is no time restriction like other media.
- D. Language is the soul of the print media.

- (1) C and D
- (2) A and C
- (3) B, C and D
- (4) A, C and D

50. स्वयम (SWAYAM) वरील अभ्यासक्रमांच्या आशयाचा दर्जा राखण्यासाठी खालीलपैकी कोणत्या संस्थेची राष्ट्रीय समन्वयक म्हणून नियुक्ती झालेली नाही ?

- (1) भारतीय विज्ञान संस्था (आय आय एस सी)
- (2) राष्ट्रीय मुक्त विद्यालयीन शिक्षण संस्था (एन आय ओ एस)
- (3) भारतीय व्यवस्थापन संस्था, बेंगलोर (आय आय एम बी)
- (4) शैक्षणिक संवाद संकाय/संघ (सी ई सी)

Which of the following has not been appointed as a national coordinator for SWAYAM to ensure the quality of the course content ?

- (1) Indian Institute of Science (IISC)
- (2) National Institute of Open Schooling (NIOS)
- (3) Indian Institute of Management, Bangalore (IIMB)
- (4) Consortium for Educational Communication (CEC)

51. 1991 ते 1999 या काळातील लोकसभा निवडणूकीमध्ये भारतीय कम्युनिस्ट पक्षाने जिंकलेल्या जागांच्या बरोबर जोड्या जुळवा.

अ. 1991 – 14

ब. 1996 – 09

क. 1998 – 12

ड. 1999 – 04

(1) अ, ब बरोबर आणि क, ड चूक

(2) ब, क बरोबर आणि अ, ड चूक

(3) अ, ड बरोबर आणि ब, क चूक

(4) अ, क बरोबर आणि ब, ड चूक

Match the number of seats won by the Communist Party of India in the Lok Sabha elections from 1991 to 1999.

A. 1991 – 14

B. 1996 – 09

C. 1998 – 12

D. 1999 – 04

(1) A, B correct and C, D incorrect

(2) B, C correct and A, D incorrect

(3) A, D correct and B, C incorrect

(4) A, C correct and B, D incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

52. जोड्या लावा.

‘अ’ (राजकीय नेते)

‘ब’ (राजकीय पक्ष)

अ. एस. ए. डांगे

i. भारतीय जनसंघ

ब. बलराज मधोक

ii. स्वतंत्र पक्ष

क. मिनू मसानी

iii. प्रजा समाजवादी पक्ष

ड. अशोक मेहता

iv. भारतीय साम्यवादी पक्ष

(1) अ – i, ब – iii, क – iv, ड – ii

(2) अ – iv, ब – i, क – ii, ड – iii

(3) अ – i, ब – iv, क – iii, ड – ii

(4) अ – iv, ब – iii, क – ii, ड – i

Match the pairs.

‘A’ (Political Leaders)

‘B’ (Political Parties)

A. S. A. Dange

i. Bharatiya Jan Sangh

B. Balraj Madhok

ii. Swatantra Party

C. Minoo Masani

iii. Praja Socialist Party

D. Ashok Mehta

iv. Communist Party of India

(1) A – i, B – iii, C – iv, D – ii

(2) A – iv, B – i, C – ii, D – iii

(3) A – i, B – iv, C – iii, D – ii

(4) A – iv, B – iii, C – ii, D – i

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

53. भारतीय शेतकरी कामगार पक्षासंदर्भात खालीलपैकी चूक/चूकीची विधान/विधाने ओळखा.

- अ. 1948 मध्ये भारतीय शेतकरी कामगार पक्षाची स्थापना झाली.
- ब. 1978 मध्ये स्थापन झालेल्या पुरोगामी लोकशाही दलाच्या आघाडीमध्ये भारतीय शेतकरी कामगार पक्ष सहभागी नव्हता.
- क. भारतीय शेतकरी कामगार पक्षाचे नेते संयुक्त महाराष्ट्र लढ्यात अग्रेसर होते.
- ड. उद्धवराव पाटील, अण्णासाहेब गव्हाणे हे भारतीय शेतकरी कामगार पक्षाचे नेते होते.

- (1) अ आणि ड   (2) फक्त ब   (3) ब आणि क   (4) फक्त क

Identify the following incorrect statement/s in relation to the Bharatiya Shetkari Kamgar Paksha.

- A. The Bharatiya Shetkari Kamgar Paksha was established in 1948.
- B. The Bharatiya Shetkari Kamgar Paksha did not participate in the progressive Democratic front established in 1978.
- C. The leaders of the Bharatiya Shetkari Kamgar Paksha were in the leading position in the Sanyukta Maharashtra Movement.
- D. Uddhavrao Patil, Annasaheb Gavhane were the leaders of Bharatiya Shetkari Kamgar Paksha.

- (1) A and D   (2) Only B   (3) B and C   (4) Only C

54. खालीलपैकी योग्य विधाने ओळखा.

- अ. बसपाचे निवडणूक चिन्ह हे 'हत्ती' आहे.
- ब. बसपा ने विधानसभा निवडणूकीत 1984 मध्ये प्रथमतः प्रवेश केला.
- क. 13 व्या लोकसभेत (1999-2004) बसपाचे 20 सदस्य होते.

- (1) फक्त अ, ब   (2) फक्त ब, क   (3) फक्त अ, क   (4) अ, ब आणि क

Select the correct statements from the following.

- A. The BSP's election symbol is an 'Elephant'.
- B. BSP first entered in Legislative Assembly elections in 1984.
- C. In the 13th Lok Sabha (1999-2004) BSP had 20 members.

- (1) Only A, B   (2) Only B, C   (3) Only A, C   (4) A, B and C

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

55. भारतीय निवडणूक आयोगाने व्होटर व्हेरीफायबल पेपर ऑडिट ट्रेल (VVPAT) व्यवस्थेचा वापर भारतात पहिल्यांदा कोठे केला होता ?

- (1) उत्तर परावूर विधानसभा मतदारसंघ, केरळ
- (2) नोकसेन विधानसभा मतदारसंघ, नागालँड
- (3) म्हापसा विधानसभा मतदारसंघ, गोवा
- (4) नांबोल विधानसभा मतदारसंघ, मणिपूर

The Voter Verifiable Paper Audit Trail (VVPAT) System was used for the first time by the Election Commission of India in

- (1) North Paravur Assembly Constituency, Kerala
- (2) Noksen Assembly Constituency, Nagaland
- (3) Mapusa Assembly Constituency, Goa
- (4) Nambol Assembly Constituency, Manipur

---

56. बॅचलर ऑफ व्होकेशनल स्टडीजचे खालीलपैकी कोणते उद्दिष्ट नाही ?

- (1) तरुणांची रोजगार क्षमता वाढविणे
- (2) माध्यमिक स्तरावरील गळतीचे प्रमाण कमी करणे
- (3) शिक्षित आणि अशिक्षित यांच्यातील अंतर भरून काढणे
- (4) बहुल-प्रवेश आणि बहुल-गमन अध्ययनाच्या संधी आणि उभ्या गतिशीलतेच्या तरतूदीद्वारे त्यांची स्पर्धात्मकता कायम ठेवणे

Which of the following is not the objective of Bachelor of Vocational Studies ?

- (1) To enhance the employability of youth
- (2) To reduce the dropout rate at the secondary level
- (3) To fill the gap between the educated and non-educated
- (4) To maintain their competitiveness through provisions of multi-entry and multi-exit learning opportunities and vertical mobility

57. योग्य क्रमानुसार लावा (राजकीय पक्षांची स्थापना वर्ष-सर्वात जुना ते सर्वात नवा पक्ष).

- भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी (मार्क्सवादी)
- ऑल इंडिया तृणमूल काँग्रेस
- भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस
- भारतीय जनता पार्टी

(1) c, d, a, b   (2) d, c, b, a   (3) c, a, d, b   (4) a, c, d, b

Arrange in appropriate order (Establishment year of political parties oldest to newest party).

- Indian Communist Party (Marxist)
- All India Trinamool Congress
- Indian National Congress
- Bharatiya Janata Party

(1) c, d, a, b   (2) d, c, b, a   (3) c, a, d, b   (4) a, c, d, b

58. भारतातील परिसीमन आयोगासंबंधी पुढील विधानांपैकी कोणती विधाने सत्य आहेत ?

- या आयोगाला सीमा आयोग असेही म्हणतात.
- भारतात आजपर्यंत पाच वेळा परिसीमन आयोगाची स्थापना करण्यात आली आहे.
- या आयोगाच्या आदेशांना कायद्याची ताकद असते आणि त्या आदेशावर न्यायालयात प्रश्न उपस्थित करता येत नाहीत.
- या आयोगाच्या आदेशांच्या प्रती लोकसभा तसेच संबंधित राज्य विधीमंडळापुढे सादर करण्यात येतात आणि ते यांमध्ये गरज असल्यास बदल सूचवू शकतात.

(1) अ, ब, क, ड   (2) फक्त अ, ब, क   (3) फक्त अ, क   (4) फक्त अ, क, ड

Which of the following statements about delimitation commission in India are true ?

- It is called boundary commission as well.
- In India delimitation commissions have been constituted 5 times till the date.
- Orders of this commission have the force of the law and cannot be called in question before any court.
- The copies of its orders are bid before the house of people and the concerned state legislative assembly for modification if they are required.

(1) a, b, c, d   (2) Only a, b, c   (3) Only a, c   (4) Only a, c, d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

59. 'समग्र शिक्षा' संबंधी पुढील विधानांपैकी सत्य विधाने कोणती आहेत ?

- अ. समग्र शिक्षा अभियान २०१८-१९ पासून सुरू करण्यात आले.
 ब. या योजनेत शाळापूर्व ते १०वी इयत्तेपर्यंतच्या मुलांचा समावेश होतो.
 क. ही केंद्र पुरस्कृत योजना आहे.

- (1) अ, ब, क   (2) फक्त अ, ब   (3) फक्त ब, क   (4) फक्त अ, क

Which of the following statements are true about 'Samagra Shiksha' ?

- a. Samagra Shiksha scheme was launched from 2018-19.
 b. This scheme includes children from pre-school to 10th class.
 c. It is centrally sponsored scheme.

- (1) a, b, c   (2) Only a, b   (3) Only b, c   (4) Only a, c

60. शिक्षण मंत्रालय भारत शासनाची पुढीलपैकी कोणती संस्था उच्च शिक्षण संस्थांचे भारतातील क्रमवारी (Ranking) जाहीर करते ?

- (1) ए आय एस एच ई (AISHE)   (2) ए आय सी टी ई (AICTE)
 (3) एन ए ए सी (NAAC)   (4) एन आय आर एफ (NIRF)

Which of the following institute/body of Ministry of Education, Government of India does Ranking of Higher Education Institutes in India ?

- (1) AISHE   (2) AICTE
 (3) NAAC   (4) NIRF

61. २०१९ च्या लोकसभा निवडणूकीत शिवसेनेने किती जागा जिंकल्या होत्या ?

- (1) १४   (2) १६   (3) १८   (4) १९

How many seats were won by Shivsena in 2019 Lok Sabha elections ?

- (1) 14   (2) 16   (3) 18   (4) 19

62. खालीलपैकी बहुजन समाज पार्टीचे संस्थापक कोण होते ?

- (1) कांशीराम
- (2) छत्रपती शाहू महाराज
- (3) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
- (4) महात्मा ज्योतीबा फुले

Who among the following was the founder of the Bahujan Samaj Party ?

- (1) Kanshi Ram
- (2) Chattrapati Shahu Maharaj
- (3) Dr. Babasaheb Ambedkar
- (4) Mahatma Jyotiba Phule

---

63. खालीलपैकी कोणते दबाव गट आहेत ?

- अ. कामगार संघटना
- ब. कृषी संघटना
- क. व्यावसायिक संघटना
- ड. विद्यार्थी संघटना

- (1) अ आणि ब
- (2) क आणि ड
- (3) अ, ब आणि क
- (4) अ, ब, क आणि ड

Which of the following are known as pressure groups ?

- A. Trade Union
- B. Agrarian Organisations
- C. Professional Associations
- D. Student's Organisations

- (1) A and B
- (2) C and D
- (3) A, B and C
- (4) A, B, C and D

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

64. नव्या राजकीय पक्षाची नोंदणी पुढीलपैकी कोणत्या कायद्या अंतर्गत केली जाते ?

- (1) लोकप्रतिनिधी कायदा, १९५१
- (2) परिसीमन कायदा, २००२
- (3) लोकप्रतिनिधी कायदा, १९७५
- (4) राजकीय पक्ष चिन्ह कायदा, १९५५

Registration of new political parties is being done under which of the following Act ?

- (1) Representation of the People Act, 1951
- (2) Delimitation Act, 2002
- (3) Representation of People Act, 1975
- (4) Political Party Symbol Act, 1955

65. महाराष्ट्रातील महिला संघटना आणि त्यांच्या प्रमुख यांची/यांच्या योग्य जोडी/जोड्या जुळवा.

अ. नीलम गोन्हे	- भारतीय महिला फेडरेशन
ब. कुंदा कदम	- रिपब्लिकन महिला आघाडी
क. सुधा कुलकर्णी	- महिला दक्षता समिती
ड. प्रणस गोरे	- श्रमजीवी महिला संघ

(1) अ, क बरोबर आणि ब, ड चूक	(2) ब, क बरोबर आणि अ, ड चूक
(3) क, ड बरोबर आणि अ, ब चूक	(4) ब, ड बरोबर आणि अ, क चूक

Match the correct pair/s of women organizations and their heads in Maharashtra.

A. Neelam Gorhe	- Indian Women's Federation
B. Kunda Kadam	- Republican Women's Alliance
C. Sudha Kulkarni	- Women Vigilance Committee
D. Pranas Gore	- Shramjivi Women's Union

(1) A, C correct and B, D incorrect	(2) B, C correct and A, D incorrect
(3) C, D correct and A, B incorrect	(4) B, D correct and A, C incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

66. ईव्हीएम/व्हीव्हीपॅट यांचे आयुष्य संपल्यावर निर्धारित नियमकानुसार ते नष्ट करण्यासाठी कोणत्या ठिकाणी पाठवले जातात ?

- (1) केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळ
- (2) भारतीय निवडणूक आयोग
- (3) इलेक्ट्रॉनिक्स मंत्रालय
- (4) भारत इलेक्ट्रॉनिक लिमिटेड (BEL) आणि इलेक्ट्रॉनिक कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया लिमिटेड (ECIL)

After completion of life of EVMs/VVPATs, are sent back to which place for destruction as per standard protocol ?

- (1) Central Pollution Control Board
- (2) Election Commission of India
- (3) Ministry of Electronics
- (4) Bharat Electronic Ltd. (BEL) and Electronic Corporation of India Limited (ECIL)

67. भारतातील निवडणूक सुधारणे संदर्भात खालील विधान/विधाने विचारात घ्या.

- अ. 2014 पासून सर्व स्तरावरील निवडणूकीमध्ये मतदारांना NOTA चा पर्याय देण्यात आला.
  - ब. 2019 पासून इलेक्ट्रॉनिक मतदान यंत्रासोबत VVPAT चा वापर सुरू झाला.
  - क. राष्ट्रपती पदाच्या निवडणूकीमध्ये 60 सूचक तर 60 अनुमोदक यांची स्वाक्षरी असणे आवश्यक आहे.
  - ड. उपराष्ट्रपती पदाच्या निवडणूकीमध्ये 50 सूचक तर 50 अनुमोदक यांची स्वाक्षरी असणे आवश्यक असते.
- (1) ब, क बरोबर आणि अ, ड चूक
  - (2) अ, क बरोबर आणि ब, ड चूक
  - (3) अ, ब बरोबर आणि क, ड चूक
  - (4) क, ड बरोबर आणि अ, ब चूक

Consider the following statement/s regarding the electoral reforms in India.

- A. Voters have been given NOTA option in all level elections from 2014 onwards.
  - B. VVPAT has started to be used along with Electronic Voting Machine from 2019.
  - C. Presidential elections require signatures of 60 nominators and 60 approvers.
  - D. The election of Vice President requires the signature of 50 nominators and 50 approvers.
- (1) B, C correct and A, D incorrect
  - (2) A, C correct and B, D incorrect
  - (3) A, B correct and C, D incorrect
  - (4) C, D correct and A, B incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

68. भारतीय निर्वाचन आयोगासंदर्भात खालील विधान/विधाने विचारात घ्या.

- अ. 1972 मध्ये संयुक्त संसदीय समितीने भारताचा निर्वाचन आयोग बहुसदस्यीय असावा अशी भूमिका मांडली होती.
- ब. मार्च 1974 मध्ये जयप्रकाश नारायण यांच्या नेतृत्वाखाली विरोधी पक्ष शिष्टमंडळाने निर्वाचन आयोग बहुसदस्यीय असावा अशी मागणी राष्ट्रपतींकडे केली होती.
- क. ऑक्टोबर 1994 मध्ये निर्वाचन आयोग त्रिसदस्यीय करण्यात आला.
- ड. निर्वाचन आयोगासंदर्भातील तरतूदी भारतीय राज्यघटनेच्या प्रकरण 15 मध्ये केलेल्या आहेत.
- (1) अ, ड बरोबर आणि ब, क चूक
- (2) अ, ब बरोबर आणि क, ड चूक
- (3) ब, ड बरोबर आणि अ, क चूक
- (4) अ, क बरोबर आणि ब, ड चूक

Consider the following statement/s regarding the Election Commission of India.

- A. In 1972, the Joint Parliamentary Committee advocated that the Election Commission of India should be multi-member.
- B. In March 1974, opposition party delegation under the leadership of Jayaprakash Narayan demanded to the President that the Election Commission should be multi-member.
- C. In October 1994, the Election Commission became a three member body.
- D. Provisions regarding Election Commission are made in Article 15 of the Constitution of India.
- (1) A, D correct and B, C incorrect
- (2) A, B correct and C, D incorrect
- (3) B, D correct and A, C incorrect
- (4) A, C correct and B, D incorrect

69. भारतातील निवडणूक विषयक सुधारणांसंदर्भात खालील विधान/विधाने लक्षात घ्या.

- अ. मतदारांना 2014 पासून नकाराधिकार (नोटा) उपलब्ध झाला.
- ब. राजकीय पक्षांना जून 2014 पासून माहितीच्या अधिकार कक्षेत आणले गेले.
- क. विजयी उमेद्वाराच्या 1/6 पेक्षा जास्त मते मिळविणाऱ्या उमेद्वाराची अनामत रक्कम जप्त केली जात नाही.
- ड. तारकुंडे समितीने केलेल्या शिफारशीनुसार विविध स्तरावरील निवडणूकीतील अनामत रक्कम वाढविण्यात आली.

वरीलपैकी बरोबर व चूक विधाने ओळखा :

- (1) अ, क बरोबर आणि ब, ड चूक आहे
- (2) अ, ब बरोबर आणि क, ड चूक आहे
- (3) ब, क बरोबर आणि अ, ड चूक आहे
- (4) अ बरोबर आणि ब, क, ड चूक आहे

Consider the following statement/s regarding the electoral reforms in India.

- A. Voter's got the right of rejection (NOTA) from 2014.
- B. Political parties have been brought under the Right to Information since June 2014.
- C. The deposit of the candidate who gets more than 1/6th votes secured by the winning candidate is not forfeited.
- D. As per the recommendation made by the Tarkunde Committee, the deposit amount for the various level elections has been increased.

Select the correct and incorrect statements from above :

- (1) A, C are correct and B, D are incorrect
- (2) A, B are correct and C, D are incorrect
- (3) B, C are correct and A, D are incorrect
- (4) A is correct and B, C, D are incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

70. सोशल मीडिया प्लॅटफॉर्मचा प्राथमिक उद्देश काय आहे ?

- (1) हवामानाचे अपडेट्स पुरविणे
- (2) ऑनलाईन शॉपिंगची सोप करणे
- (3) लोकांना जोडणे आणि संवाद वाढविणे
- (4) वैद्यकीय सल्ला देणे

What is the primary purpose of social media platforms ?

- (1) Providing weather updates
- (2) Facilitating online shopping
- (3) Connecting people and fostering communication
- (4) Providing medical advice

---

71. नागरीकांच्या सनदेची खालीलपैकी कोणती तत्त्वे आहेत ?

- a. गुणवत्ता
- b. प्रदत्तीकरण
- c. निवड
- d. पारदर्शकता

(1) a, b आणि c	(2) a, c आणि d
(3) b, c आणि d	(4) a, b आणि d

Which of the following are the principles of the Citizen's Charter ?

- a. Quality
- b. Delegation
- c. Choice
- d. Transparency

(1) a, b and c	(2) a, c and d
(3) b, c and d	(4) a, b and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

72. 'सचिवालय म्हणजे निर्णय-निर्धारण संस्था आणि संचालनालय म्हणजे अंमलबजावणी करणारी संस्था असा फरक समाप्त केला पाहिजे', अशी शिफारस कोणत्या समितीने/आयोगाने केली आहे ?

- a. मध्यप्रदेश प्रशासकीय सुधारणा आयोग
- b. आंध्रप्रदेश प्रशासकीय सुधारणा समिती
- c. राजस्थान प्रशासकीय सुधारणा समिती

- (1) फक्त a
- (2) फक्त a आणि b
- (3) a, b आणि c
- (4) फक्त b आणि c

Which Committee/Commissions has/have recommended that 'the distinction between the Secretariat as a policy-making body and the Directorate as a policy-implementing body should be abolished' ?

- a. Madhya Pradesh Administrative Reforms Commission
- b. Andhra Pradesh Administrative Reforms Committee
- c. Rajasthan Administrative Reforms Committee

- (1) Only a
- (2) Only a and b
- (3) a, b and c
- (4) Only b and c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

73. जोड्या लावा :

(ई-गव्हर्नन्स प्रकल्प)

(राज्य)

a. भूमी

i. उत्तर प्रदेश

b. लोकवाणी

ii. हिमाचल प्रदेश

c. ज्ञानदूत

iii. कर्नाटक

d. लोकमित्र

iv. मध्यप्रदेश

a b c d

(1) i ii iii iv

(2) ii iii iv i

(3) iii i iv ii

(4) iv iii i ii

Match the following :

(E-governance Project)

(State)

a. Bhoomi

i. Uttar Pradesh

b. Lokvani

ii. Himachal Pradesh

c. Gyandoot

iii. Karnataka

d. Lokmitra

iv. Madhya Pradesh

a b c d

(1) i ii iii iv

(2) ii iii iv i

(3) iii i iv ii

(4) iv iii i ii

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

74. भारतात श्वेतक्रांती यशस्वी होण्यासाठी खालीलपैकी कोणत्या घटकांचा हातभार लागला ?

- a. दूध प्रक्रियेतील गुंतवणूक
- b. दूध विपणन आणि व्यापार
- c. निर्यातीकडे कल नाही
- d. सहकारी संस्था
- e. गायींमध्ये कृत्रिम रेतन

(1) a, c आणि e

(2) a, b आणि c

(3) b, c, d आणि e

(4) a, b, d आणि e

Which of the following factors have contributed to the success of White Revolution in India ?

- a. Investment in milk processing
- b. Milk marketing and trade
- c. No export orientation
- d. Co-operative institutions
- e. Artificial insemination in cows

(1) a, c and e

(2) a, b and c

(3) b, c, d and e

(4) a, b, d and e

---

75. अमृत (AMRUT) मिशन हे कशाशी संबंधित आहे ?

- (1) ग्रामीण व शहरी दळणवळण
- (2) ग्रामीण व शहरी परिवर्तन
- (3) शहरी दळणवळण
- (4) शहरी परिवर्तन

AMRUT Mission is related to

- (1) Rural and Urban Transportation
- (2) Rural and Urban Transformation
- (3) Urban Transportation
- (4) Urban Transformation

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

76. कोठारी समितीच्या शिफारशीनुसार नागरी सेवा परीक्षेची दोन टप्प्यांची योजना कोणत्या वर्षी लागू करण्यात आली ?

(1) 1976	(2) 1979
(3) 1989	(4) 1985

When was the two-stage scheme of the Civil Service examination, as recommended by the Kothari Committee, implemented ?

(1) 1976	(2) 1979
(3) 1989	(4) 1985

---

77. कोणत्या विचारवेत्ताने नोकरशाहीच्या आधुनिक समाजशास्त्रीय अध्ययनाची स्थापना केली ?

(1) मॅक्स वेबर	(2) कार्ल मार्क्स
(3) व्हिन्सेंट डी गोर्ने	(4) उर्विक

Which thinker founded the modern sociological study of bureaucracy ?

(1) Max Weber	(2) Karl Marx
(3) Vincent de Gournay	(4) Urwick

---

78. मॅक्स वेबरच्या मते, खालीलपैकी कोणते नोकरशाही संघटनेचे वैशिष्ट्य नाही ?

- (1) अवैयक्तीकता आणि तटस्थता
- (2) कार्य विभाजन, पदानुक्रम आणि नियम
- (3) तर्कशुद्धता
- (4) त्यांचा राजकीय पक्षांशी जवळचा संबंध असतो

According to Max Weber, which of the following is not a feature of Bureaucratic organisation ?

- (1) Impersonality and neutrality
- (2) Division of labour, hierarchy and rules
- (3) Rationality
- (4) They are closely related to political parties

79. नव लोक व्यवस्थापन प्रतिमानाचा प्राथमिक घटक कोणता आहे ?

- (1) नोकरशाही नियंत्रण वाढविणे
- (2) उच्च दर्जाच्या सेवा देणे
- (3) सरकारी खर्च कमी करणे
- (4) सार्वजनिक क्षेत्रातील रोजगार विस्तार करणे

What is the primary component of the New Public Management Paradigm ?

- (1) Increasing bureaucratic control
- (2) Delivering high-quality services
- (3) Reducing government spending
- (4) Expanding public sector employment

---

80. आज सनदी सेवांची कर्तव्ये अनेक व विविध आहेत आणि यात खालील कर्तव्यांचा समावेश आहे.

- a. धोरणाच्या सर्व गोष्टीवर मंत्र्यांना सल्ला देणे.
  - b. शासनाच्या सर्व पैलूवर देखरेख.
  - c. कर गोळा करणे, लेखा ठेवणे आणि टपाल तिकीट विकणे यासारखी नियमीत कार्ये करणे.
- (1) फक्त a बरोबर नाही
  - (2) फक्त b बरोबर आहे
  - (3) फक्त b आणि c बरोबर आहेत
  - (4) फक्त a, b आणि c बरोबर आहेत

The duties of the civil services today are many and diversified and includes following duties.

- a. Advice to ministers on all matters of policy.
  - b. Supervision of all aspects of the government.
  - c. Numerous routine functions, like collecting taxes, keeping accounts and selling postage stamps.
- (1) Only a is not correct
  - (2) Only b is correct
  - (3) Only b and c are correct
  - (4) Only a, b and c are correct

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

81. _____ यांच्या शिफारशी वरून इंडियन इन्स्टीट्यूट ऑफ पब्लीक अॅडमिनिस्ट्रेशनची स्थापना करण्यात आली.

(1) लॉर्ड रिपन	(2) कॉर्नवॉलीस
(3) पॉल एच. अप्पलबी	(4) रिग्ज

The Indian Institute of Public Administration was established on the recommendation of

(1) Lord Ripon	(2) Cornwallis
(3) Paul H. Appleby	(4) Riggs

82. खालीलपैकी योग्य विधान/विधाने ओळखा.

- A. नागरी सेवा दिनाचा एक भाग म्हणून लोकप्रशासनात उत्कृष्ट आणि नाविन्यपूर्ण कार्यासाठी मुख्यमंत्री पुरस्कार प्रदान केला जातो.
- B. नागरी सेवा दिनाचा एक भाग म्हणून लोकप्रशासनात उत्कृष्ट व नाविन्यपूर्ण कार्यासाठी प्रधानमंत्री पुरस्कार प्रदान केला जातो.
- C. भारत सरकार दरवर्षी 21 एप्रिल हा दिवस नागरी सेवा दिन म्हणून साजरा करते.

(1) फक्त A बरोबर आहे	(2) फक्त A आणि B बरोबर आहेत
(3) सर्व A, B आणि C बरोबर आहेत	(4) फक्त B आणि C बरोबर आहेत

Identify the correct statement/s from the following.

- A. The Chief Minister Award for outstanding innovation in Public Administration is presented as part of Civil Service Day .
- B. The Prime Minister Award for outstanding innovation in Public Administration is presented as part of Civil Service Day.
- C. The Government of India celebrates 21 April every year as Civil Service Day.
(1) Only A is correct	(2) Only A and B are correct
(3) All A, B and C are correct	(4) Only B and C are correct

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

83. स्वातंत्र्यप्राप्तीनंतर संसदेच्या कोणत्या कायद्याद्वारे “अखिल भारतीय सेवेत” नेमल्या जाणाऱ्या व्यक्तींच्या भरती करण्यासाठीचे नियम, नियमावली आणि सेवाशर्ती, राज्य सरकारांशी सल्लामसलत करून, तयार करण्याचे अधिकार केन्द्र सरकारला प्रदान करण्यात आले ?

(1) अखिल भारतीय सेवा अधिनियम, 1950	(2) अखिल भारतीय सेवा अधिनियम, 1951
(3) अखिल भारतीय सेवा अधिनियम, 1954	(4) अखिल भारतीय सेवा अधिनियम, 1955

After independence, as per which Act of the Parliament, the Union Government in consultation with the State Governments is empowered to make the rules for regulation of recruitment and condition of service of persons appointed to 'All India Services' ?

(1) All India Services Act, 1950	(2) All India Services Act, 1951
(3) All India Services Act, 1954	(4) All India Services Act, 1955

---

84. सनदी सेवकांच्या प्रशिक्षणाचे खालील उद्दिष्ट्ये आहेत.

- a. क्षमता वाढवणे.
- b. अभिवृत्तीत परिवर्तन करणे.
- c. दृष्टी आणि दृष्टीकोन विस्तृत करणे.
- d. वृत्ती आणि मनोबल मजबूत करणे.

(1) b आणि c	(2) a, b आणि c
(3) a आणि b	(4) a, b, c आणि d

Which of the following are the objectives of training of public servants ?

- a. Capacity building.
- b. Changing attitudes.
- c. Broadening vision and perspective.
- d. Strengthening attitudes and morale.

(1) b and c	(2) a, b and c
(3) a and b	(4) a, b, c and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

85. कोणत्या समितीच्या शिफारशीनुसार केन्द्रीय लोकसेवा आयोगाने 2013 पासून नागरी सेवांच्या मुख्य परीक्षेच्या प्रणालीत बदल केले ?

- (1) कोठारी समिती
- (2) सतीशचंद्र समिती
- (3) खन्ना समिती
- (4) निगवेकर समिती

On which Committee's recommendation the Union Public Service Commission introduced changes in the Scheme of Civil Services main examination from the year 2013 ?

- (1) The Kothari Committee
- (2) The Satish Chandra Committee
- (3) The Khanna Committee
- (4) The Nigavekar Committee

---

86. मुघल काळात परगण्याचे कार्यकारी प्रमुख आणि कायदा व सुव्यवस्थेची जबाबदारी कोणाची होती ?

- (1) अमीन
- (2) बक्षी
- (3) सदर
- (4) शिगदार

Who was the executive head of a pargana and responsible of law and order during Mughal times ?

- (1) Amin
- (2) Bakshi
- (3) Sadar
- (4) Shigdar

87. भारताच्या आधुनिक प्रशासकीय व्यवस्थेची सुरुवात करण्यासाठीच्या सुधारणा कोणी केल्या ?

(1) कॉर्नवॉलीस	(2) वॉरेन हेस्टिंग्स
(3) लॉर्ड रिपन	(4) सर जॉर्ज कॅम्पबेल

Who made reforms for the beginning of the modern administrative system in India ?

(1) Cornwallis	(2) Warren Hastings
(3) Lord Ripon	(4) Sir Georg Campbell

---

88. विधान आणि कारण.

विधान (A) : ब्रिटीशांनी भारतीय नागरी सेवेतील नियुक्तीसाठी खुल्या स्पर्धात्मक परिक्षांचा आधार घेतला.

कारण (R) : सन 1853 च्या चार्टर कायद्याने भारतीय नागरी सेवेत नियुक्त्या करण्याचा ईस्ट इंडिया कंपनीच्या संचालकांचा अधिकार रद्द केला.

- (1) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
- (2) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत परन्तु (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
- (3) (A) बरोबर आहे परन्तु (R) चूक आहे
- (4) (A) चूक आहे परन्तु (R) बरोबर आहे

Assertion and Reason.

Assertion (A) : British adopted an open competitive examination as the basis for appointments of Indian Civil Service.

Reason (R) : The Charter Act of 1853, abolished the right of the directors of the East India Company to make appointments of the Indian Civil Service.

- (1) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (2) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (3) (A) is true but (R) is false
- (4) (A) is false but (R) is true

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

89. भारतीय संविधानातील कलम 309 खालीलपैकी कोणत्या सेवासंबंधी आहे ?

- a. संरक्षण सेवा
- b. स्थानिक सेवा
- c. राज्य सेवा
- d. केंद्रीय नागरी सेवा

(1) a फक्त

(2) b आणि c फक्त

(3) c आणि d फक्त

(4) a आणि d फक्त

Article 309 of the Indian Constitution talks about which of the following Services ?

- a. Defence Services
- b. Local Services
- c. State Services
- d. Union Civil Services

(1) a only

(2) b and c only

(3) c and d only

(4) a and d only

---

90. सरदार वल्लभभाई पटेल राष्ट्रीय पोलिस अकादमी कोणत्या राज्यात आहे ?

- (1) तेलंगाणा
- (2) गुजरात
- (3) तामिळनाडू
- (4) आंध्रप्रदेश

Sardar Vallabhbhai Patel National Police Academy is located in which State ?

- (1) Telangana
- (2) Gujarat
- (3) Tamil Nadu
- (4) Andhra Pradesh

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

91. जिल्हाधिकारी कार्यालयाबाबत खालीलपैकी कोणती विधाने योग्य आहेत ?

- a. या कार्यालयाची निर्मिती 1774 साली करण्यात आली.
- b. इतर देशांच्या प्रशासकीय व्यवस्थेत याला समांतर व्यवस्था आहेत.
- c. या कार्यालयाची निर्मिती वॉरेन हेस्टिंग्स यांनी केली.
- d. जिल्हाधिकारी जिल्ह्यातील कायदा व सुव्यवस्था राखतात.

(1) a, b आणि c विधाने योग्य आहेत

(2) a, c आणि d विधाने योग्य आहेत

(3) c आणि d विधाने योग्य आहेत

(4) a आणि c विधाने योग्य आहेत

Which of the following statements are true about the office of District Collector ?

- a. It was created in 1774.
  - b. It has parallel administrative systems in the other countries.
  - c. It was created by Warren Hastings.
  - d. District Collector maintains law and order in the district.
- (1) a, b and c statements are correct (2) a, c and d statements are correct
(3) c and d statements are correct (4) a and c statements are correct

92. खालील विधाने विचारात घ्या :

- A. रेग्युलेटिंग कायदा 1773 नुसार बंगाल प्रांतासाठी गव्हर्नर जनरल हे प्रशासनातील प्रमुख पद निर्माण करण्यात आले.
  - B. ब्रिटीश कालखंडामध्ये सन 1923 मध्ये कार्यालयीन गोपनीयता कायदा पारित करण्यात आला होता.
  - C. ब्रिटीश कालखंडामध्ये सन 1924 मध्ये कार्यालयीन गोपनीयता कायदा पारित करण्यात आला होता.
- (1) फक्त A आणि B बरोबर आहेत (2) फक्त A आणि C बरोबर आहेत
(3) फक्त B बरोबर आहे (4) फक्त A बरोबर आहे

Consider the following statements :

- A. As per the Regulating Act 1773 the Governor General post was created as the Chief Administrative post for the Province of Bengal.
  - B. In the British era, the Official Secrecy Act was passed in 1923.
  - C. In the British era, the Official Secrecy Act was passed in 1924.
- (1) Only A and B are correct (2) Only A and C are correct
(3) Only B is correct (4) Only A is correct

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

93. जिल्हाधिकाऱ्याचे प्रमुख कर्तव्य काय आहे ?

- (1) कायदा व व्यवस्था राखणे
- (2) महसूल गोळा करणे
- (3) विकासाचा आराखडा तयार करणे
- (4) त्याच्या जिल्ह्यात नियमीत दौरे करणे

What is principal duty of District Collector ?

- (1) To maintain Law and Order
- (2) Collection of Revenue
- (3) To make a development plan
- (4) To undertake regular tours in his district

---

94. खालील विधाने विचारात घ्या :

- A. महसूल प्रशासनातील तलाठी या पदाचे नाव बदलून ग्राम अधिकारी असे करण्यात आले आहे.
- B. महसूल प्रशासनातील तलाठी या पदाचे नाव दि. 14 ऑक्टोबर 2024 पासून बदलून ग्राम महसूल अधिकारी असे करण्यात आले आहे.
- C. दि. 14 ऑक्टोबर 2022 पासून तलाठी या पदाचे नाव महसूल अधिकारी असे करण्यात आले आहे.
(1) फक्त B बरोबर आहे	(2) फक्त A बरोबर आहे
(3) फक्त A आणि B बरोबर आहेत	(4) फक्त B आणि C बरोबर आहेत

Consider the following statements :

- A. The post of Talathi in the Revenue Department has been renamed as Gram Adhikari.
- B. The post of Talathi in the Revenue Department has been renamed as Village Revenue Officer from 14 October 2024.
- C. With effect from 14 October 2022 the post of Talathi has been renamed as Revenue Officer.
(1) Only B is correct	(2) Only A is correct
(3) Only A and B are correct	(4) Only B and C are correct

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

95. जिल्हाधिकारी विषयी खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे ?

- (1) जिल्हाधिकारी हा जिल्हा दंडाधिकारीसुद्धा आहे.
- (2) तो पोलीस ठाणेची तपासणी करू शकतो आणि कोणतीही माहिती विचारू शकतो.
- (3) तो संशयीत गुन्हेगारास अटक करण्यासाठी वॉरंट काढू शकतो.
- (4) तो कोणत्याही पोलीस स्टेशनच्या प्रमुखाला व्यक्तिशः येऊन प्रकरणांसंबंधीचे स्पष्टीकरण देण्यास सांगू शकत नाही.

Which of the following statements about District Collector is not correct ?

- (1) District Collector is also District Magistrate.
- (2) He can inspect police station and ask for any information.
- (3) He can issue warrants for the arrest of a suspected offender.
- (4) He can't ask the incharge of any police station to come personally and explain the matters.

96. खालीलपैकी कोणती विधाने योग्य आहेत ?

- अ. राज्यघटनेतील कलम 162 नुसार राज्यपालास सहाय्य करण्याकरीता आणि सल्ला देण्याकरीता मुख्यमंत्रीच असतात.
- ब. राज्यघटनेतील कलम 163 नुसार राज्यपालास सहाय्य करण्याकरीता आणि सल्ला देण्याकरीता मुख्यमंत्र्यांच्या नेतृत्वाखाली मंत्रीपरीषद असेल.
- क. मंत्रीपरिषदेतील एकूण मंत्र्यांची संख्या विधान सभेतील एकूण सदस्यांच्या 15% पेक्षा अधिक असणार नाही.

- (1) अ आणि ब बरोबर
- (2) अ, ब आणि क बरोबर
- (3) अ आणि क बरोबर
- (4) ब आणि क बरोबर

Which of the following statement are correct ?

- A. According to Article 162 of the Constitution the Chief Minister is there to assist and advice the Governor.
- B. According to Article 163 of the Constitution, there is a Council of Ministers headed by the Chief Minister to assist and advice the Governor.
- C. The total number of Ministers in the Council of Ministers in a State shall not exceed 15% of the total number of members of the Legislative Assembly.

- (1) A and B are correct
- (2) A, B and C are correct
- (3) A and C are correct
- (4) B and C are correct

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

97. जोड्या लावा.

अ	ब
A. लॉर्ड मेयोचा ठराव	I. 1888
B. लॉर्ड रिपनचा ठराव	II. 1965
C. मुंबई म्युन्सिपल कार्पोरेशन ॲक्ट	III. 1870
D. महाराष्ट्र नगर परिषद, नगर पंचायत आणि औद्योगिक नागरी कायदा	IV. 1882

	A	B	C	D
(1)	I	II	III	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	I	IV	III	II
(4)	III	IV	I	II

Match the pairs.

A	B
A. Resolution of Lord Mayo	I. 1888
B. Resolution of Lord Ripon	II. 1965
C. Bombay Municipal Corporation Act	III. 1870
D. Maharashtra Municipal Councils, Nagar Panchayat and Industrial Townships Act	IV. 1882

	A	B	C	D
(1)	I	II	III	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	I	IV	III	II
(4)	III	IV	I	II

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

98. राज्य निर्वाचन आयोगानुसार जिल्हा परिषदेत निवडून देण्याची महाराष्ट्रात जास्तीत जास्त सदस्यसंख्या ही _____ इतकी होती.

(1) ७५	(2) ७०
(3) ५०	(4) ४२

According to the State Election Commission the maximum number of members to be elected in Zilla Parishad in Maharashtra was

(1) 75	(2) 70
(3) 50	(4) 42

---

99. लोकलेखा समीतीच्या सदस्य संख्येबाबत खालीलपैकी कोणते एक बरोबर आहे ?

(1) २२	(2) २५
(3) ३०	(4) ३२

Which one of the following number is correct about the member of Public Accounts Committee ?

(1) 22	(2) 25
(3) 30	(4) 32

---

100. कॅन्टोन्मेंट कायदा केंद्रीय विधिमंडळाने _____ साली मंजूर केला.

(1) १९४९	(2) १९५१
(3) १९२४	(4) १९३५

Cantonment Act passed by Central Legislature in the year

(1) 1949	(2) 1951
(3) 1924	(4) 1935

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

101. जोड्या लावा :

(कार्यक्रम)	(वर्ष)
अ. संसद आदर्श ग्राम योजना	i. 2018
ब. प्रधानमंत्री किसान बीमा योजना	ii. 2016
क. आयुष्मान भारत योजना	iii. 2015
ड. प्रधानमंत्री आवास योजना	iv. 2014

अ	ब	क	ड
(1) i	ii	iii	iv
(2) iv	iii	i	ii
(3) ii	iii	iv	i
(4) iv	i	ii	iii

Match the following :

(Programme)	(Year)
a. Sansad Adarsh Gram Yojana	i. 2018
b. Pradhan Mantri Kisan Bima Yojana	ii. 2016
c. Ayushman Bharat Yojana	iii. 2015
d. Pradhan Mantri Awas Yojana	iv. 2014

a	b	c	d
(1) i	ii	iii	iv
(2) iv	iii	i	ii
(3) ii	iii	iv	i
(4) iv	i	ii	iii

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

102. भारतीय संसदेच्या लोक लेखा समितीचा शताब्दी समारोह साजरा करण्यात आला तो दिवस म्हणजे

- (1) 4 व 5 डिसेंबर 2021
- (2) 4 व 5 जानेवारी 2021
- (3) 5 व 6 डिसेंबर 2021
- (4) 5 व 6 जानेवारी 2021

Centennial celebrations of Public Accounts Committee of Parliament of India was held on

- (1) 4 and 5 December 2021
- (2) 4 and 5 January 2021
- (3) 5 and 6 December 2021
- (4) 5 and 6 January 2021

---

103. कोणत्या राज्याने सर्वप्रथम लोकायुक्त व उपलोकायुक्त अधिनियम अंमलबजावणी केला ?

- (1) महाराष्ट्र
- (2) राजस्थान
- (3) बिहार
- (4) उत्तरप्रदेश

Which state at first has enacted the Lokayukta and Upalokayukta Act ?

- (1) Maharashtra
- (2) Rajasthan
- (3) Bihar
- (4) Uttar Pradesh

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

104. 'लोकपाल' संबंधी खालीलपैकी कोणते विधान चूकीचे आहे ?

- (1) लोकपाल ही बहुसदस्यीय संस्था आहे, ज्या मध्ये एक अध्यक्ष आणि जास्तीत जास्त आठ सदस्य असतात.
- (2) लोकपाल चे अध्यक्ष हे भारताचे माजी सरन्यायाधीश किंवा सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी न्यायाधीश किंवा निर्दोष सचोटी आणि उत्कृष्ट क्षमता असलेली प्रतिष्ठित व्यक्ति असावी जिला भ्रष्टाचार विरोधी धोरणाशी संबंधित बाबींमध्ये किमान 25 वर्षांचे ज्ञान आणि कौशल्य असावे.
- (3) लोकपालचे जास्तीत जास्त आठ सदस्यांपैकी निम्मे न्यायिक सदस्य असतील आणि किमान 50% सदस्या या महिला असतील.
- (4) लोकपालचा न्यायिक सदस्य सर्वोच्च न्यायालयाचा माजी न्यायाधीश किंवा उच्च न्यायालयाचा माजी मुख्य न्यायाधीश असतो.

Which one of the following statements about 'Lokpal' is incorrect ?

- (1) Lokpal is a multi-member body that consists of one Chairperson and maximum of eight members.
- (2) Chairperson of Lokpal should be either former Chief Justice of India or former judge of Supreme Court or an eminent person with impeccable integrity and outstanding ability, having special knowledge and experience of minimum 25 years in the matters relating to anti-corruption policy.
- (3) Out of maximum eight members of Lokpal, half will be judicial members and minimum 50% of the members shall be women.
- (4) The judicial member of the Lokpal either a former judge of the Supreme Court or a former Chief Justice of a High Court.

105. महाधिवक्त्याची नियुक्ती भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमान्वये करण्यात येते ?

(1) कलम १६१	(2) कलम १६३
(3) कलम १६५	(4) कलम १६७

Advocate General is appointed under which Article of the Constitution of India ?

(1) Article 161	(2) Article 163
(3) Article 165	(4) Article 167

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

106. महाराष्ट्रातील पंचायत समितीबाबत खालील विधाने विचारात घ्या.

- अ. सभापती किंवा उप-सभापती यांच्या निवडणूकीच्या वैधते संबंधात विवाद उपस्थित झाल्यास, त्या बाबतीत, जिल्हाधिकाऱ्यास किंवा त्याने प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्यास/सदस्यास तो विवाद निवडणूकीच्या तारखेपासून तीस दिवसांच्या आत आयुक्तांकडे निर्णयासाठी निर्देशित करता येईल.
- ब. आयुक्तांच्या निर्णयाविरुद्ध करावयाचे अपील अशा निर्णयाच्या तारखेपासून पंधरा दिवसांच्या आत राज्य शासनाकडे दाखल करता येईल.

- (1) विधान अ बरोबर (2) विधान ब बरोबर
(3) दोन्हीही विधाने बरोबर (4) दोन्हीही विधाने चुकीची

Consider the following statements regarding 'Panchayat Samiti' in Maharashtra.

- A. In the event of a dispute arising as to the validity of the election of a Chairman or Deputy Chairman, the Collector or any Officer/Member may refer the dispute within thirty days to the Commissioner for decision.
- B. An appeal against the decision of the Commissioner may within fifteen days from the date of such decision be filed before the state government.
- (1) Statement A is correct (2) Statement B is correct
(3) Both the statements are correct (4) Both the statements are false

107. खालील विधाने विचारात घ्या.

- A. भारतीय राज्यघटनेतील कलम 165 नुसार महाधिवक्त्याची नेमणूक केली जाते.
- B. महाधिवक्ता महाराष्ट्र विधान सभा व विधान परिषदेच्या बैठकांना उपस्थित राहू शकतो.
- (1) A आणि B सत्य (2) A सत्य आणि B असत्य
(3) A असत्य आणि B सत्य (4) A आणि B असत्य

Consider the following statements.

- A. The Advocate General is appointed as per Article 165 of the Constitution of India.
- B. The Advocate General can attend the meeting of the Maharashtra Legislative Assembly and The Legislative Council.
- (1) A and B is true (2) A is true and B is false
(3) A is false and B is true (4) A and B is false

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

108. भारतात अर्थसंकल्प तयार करणे आणि एकत्रिकरण करण्या संदर्भातील टप्यांचा योग्य क्रम लावा.

- a. मंत्रिमंडळाची मान्यता.
- b. वित्त मंत्रालयाद्वारे अंदाजांची छाननी आणि एकत्रिकरण.
- c. विभागीय नियंत्रक अधिकाऱ्यांकडून अंदाजांची छाननी.
- d. संवितरण अधिकाऱ्यांकडून प्राथमिक अंदाज तयार करणे आणि एकत्रिकरण करणे.
- e. महालेखापाल आणि प्रशासकीय विभागाद्वारे सुधारित अंदाजाची छाननी.

- (1) a, b, c, d आणि e
- (2) d, c, b, e आणि a
- (3) c, d, e, a आणि b
- (4) d, c, e, b आणि a

Arrange the stages in correct sequence in the preparation and consolidation of the budget in India.

- a. Approval by the cabinet.
- b. Scrutiny and consolidation of estimates by the Ministry of Finance.
- c. Scrutiny of estimates by the departmental controlling officers.
- d. Preparation and consolidation of preliminary estimates by the disbursing officers.
- e. Scrutiny of the revised estimates by the Accountant General and Administrative Department.

- (1) a, b, c, d and e
- (2) d, c, b, e and a
- (3) c, d, e, a and b
- (4) d, c, e, b and a

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

109. खालील विधाने विचारात घ्या.

- अ. भारतीय राज्यघटनेतील कलम 48 मध्ये नियंत्रक व महालेखापाल याविषयी तरतूद आहे.
ब. नियंत्रक व महालेखापालाने राष्ट्रपतीकडे सादर केलेला अहवाल राज्यघटनेतील कलम 151 नुसार संसदेच्या दोन्ही सभागृहाकडे पाठवावा लागतो.

- (1) अ आणि ब सत्य (2) अ आणि ब असत्य
(3) अ असत्य आणि ब सत्य (4) अ सत्य आणि ब असत्य

Consider the following statement.

- A. Article 48 of the Constitution of India provides for Comptroller and Auditor General.
B. The report submitted by the Comptroller and Auditor General to the President has to be sent to both Houses of the Parliament as per Article 151 of the Constitution.

- (1) A and B are correct (2) A and B are incorrect
(3) A is incorrect and B is correct (4) A is correct and B is incorrect

---

110. पुढील विधाने विचारात घ्या.

- अ. भारतीय लेखापरीक्षण आणि लेखा विभागाचे प्रमुख भारताचे नियंत्रक आणि महालेखापरीक्षक (कॅग) आहेत.
ब. कॅग हे पद ग्रहण केल्यापासून पाच वर्षांच्या कालावधीसाठी किंवा 62 वर्षे वयापर्यंत, यापैकी जे आधी असेल तोपर्यंत पद धारण करतो.

- (1) फक्त अ बरोबर आहे (2) फक्त ब बरोबर आहे
(3) दोन्ही अ व ब बरोबर आहेत (4) दोन्ही अ आणि ब चुकीची आहेत

Consider the following statement.

- a. The Indian Audit and Account Department is headed by the Comptroller and Auditor General (CAG) of India.
b. The CAG holds office for a term of five years from the date he assumes the office or until he attains the age of 62 years, whichever is earlier.

- (1) Only a is correct (2) Only b is correct
(3) Both a and b are correct (4) Both a and b are incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

111. 'कॅबिनेट' आणि 'कौन्सिल ऑफ मिनिस्टर्स' यातील फरकाबाबत खालील विधाने विचारात घ्या.

- अ. पंतप्रधानांनी निवडलेल्या आणि नियुक्त केलेल्या काही ज्येष्ठ मंत्र्यांची मिळून बनलेली छोटीशी संस्था म्हणजे 'कॅबिनेट' असते.
- ब. पंतप्रधानांच्या सल्ल्यानुसार राष्ट्रपतीद्वारे नियुक्त केलेल्या सर्व मंत्र्यांची मिळून झालेली मोठी संस्था म्हणजे 'कौन्सिल ऑफ मिनिस्टर्स' असते.
- क. अनुच्छेद - 356(4) मध्ये 'कॅबिनेट' या शब्दाची व्याख्या दिलेली आहे तर 'कौन्सिल ऑफ मिनिस्टर्स' हा शब्दप्रयोग राज्यघटनेच्या विविध अनुच्छेदामध्ये आढळतो.
- ड. कॅबिनेटचे निर्णय प्रक्रिया आणि धोरण निश्चिती यावर लक्ष केन्द्रीत झालेले असते तर कौन्सिल ऑफ मिनिस्टर्स सल्लात्मक आणि समन्वयात्मक म्हणून कार्यरत असते.

वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

- (1) अ, ब, क
- (2) क आणि ड
- (3) अ, ब, ड
- (4) अ आणि क

Consider the following statements regarding difference between 'Cabinet' and 'Council of Ministers'.

- A. The Cabinet is a smaller body composed of senior ministers chosen and appointed by the Prime Minister.
- B. The Council of Ministers is a broader body that includes all ministers appointed by the President on the advice of the Prime Minister.
- C. Article - 356(4) defines the term 'Cabinet' while the term 'Council of Ministers' occurs in various Articles of the Constitution.
- D. Cabinet focuses on decision making and policy formation while Council of Ministers serves as a consultative and coordinating body.

Which of the statements given above are correct ?

- (1) A, B, C
- (2) C and D
- (3) A, B, D
- (4) A and C

112. जोड्या लावा :

(विधानसभा अध्यक्ष)				(कार्यकाळ)
a.	श्री. शेषराव वानखेडे			i. 22.10.1999 – 17.10.2004
b.	श्री. बाळासाहेब भारदे			ii. 22.03.1972 – 20.04.1977
c.	श्री. प्राणलाल व्होरा			iii. 17.03.1962 – 13.03.1967
d.	श्री. अरुणलाल गुजराथी			iv. 01.02.1980 – 29.06.1980
	a	b	c	d
(1)	i	ii	iii	iv
(2)	ii	iii	iv	i
(3)	iii	iv	i	ii
(4)	iv	i	ii	iii

Match the following :

(Speakers of Legislative Assembly)				(Period)
a.	Shri. Sheshrao Wankhede			i. 22.10.1999 – 17.10.2004
b.	Shri. Balasaheb Bharde			ii. 22.03.1972 – 20.04.1977
c.	Shri. Pranlal Vora			iii. 17.03.1962 – 13.03.1967
d.	Shri. Arunlal Gujrathi			iv. 01.02.1980 – 29.06.1980
	a	b	c	d
(1)	i	ii	iii	iv
(2)	ii	iii	iv	i
(3)	iii	iv	i	ii
(4)	iv	i	ii	iii

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

113. महाराष्ट्रातील ग्रामपंचायतीचे कामकाज कोणत्या अधिनियमानुसार चालते ?

- (1) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम - १९५८
- (2) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम - १९६०
- (3) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम - १९६०
- (4) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम - १९६१

Gram Panchayat in Maharashtra is governed by which Act ?

- (1) Mumbai Gram Panchayat Act - 1958
- (2) Mumbai Gram Panchayat Act - 1960
- (3) Maharashtra Zilla Parishad and Panchayat Samiti Act - 1960
- (4) Maharashtra Zilla Parishad and Panchayat Samiti Act - 1961

---

114. संविधानाचा खालीलपैकी कोणता अनुच्छेद राज्यपालास न्यायीक कार्यवाहीत संरक्षण देतो ?

- (1) अनुच्छेद १५२
- (2) अनुच्छेद १५४
- (3) अनुच्छेद ३६०
- (4) अनुच्छेद ३६१

Which of the following Article of the Constitution protect to the Governor against legal proceeding ?

- (1) Article 152
- (2) Article 154
- (3) Article 360
- (4) Article 361

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

115. एकच व्यक्ती दोन किंवा अधिक राज्यांचे राज्यपाल म्हणून कार्यरत असेल तर त्याचे वेतन आणि भत्ते कार्यरत राज्यामध्ये विभाजित करण्याचा अधिकार हा

- (1) राज्यांच्या मुख्यमंत्र्यांना असतो
- (2) राज्यांच्या मंत्रिमंडळाला आहे
- (3) राज्यपाल स्वतः ठरवतात
- (4) विभाजनाचे गुणोत्तर राष्ट्रपती ठरवतील

If the same person serves as Governor of two or more states, the right to apportion his salary and allowances between the serving states holds by

- (1) The Chief Minister of the States
- (2) The Cabinet of State
- (3) The Governor decides himself
- (4) The ratio of division will be decided by the President

116. खालील विधाने विचारात घ्या.

- अ. डायरेक्टोरेट जनरल डिफेन्स इस्टेट्स (DGDE) ही संरक्षण मंत्रालयाची आंतरसेवा संस्था आहे जी थेट छावणी प्रशासनावर नियंत्रण ठेवते.
- ब. सर्व छावणी क्षेत्रपालिकांचा वार्षिक प्रशासन अहवाल तयार करणे आणि संसदेला सादर करणे हे डायरेक्टोरेट जनरल डिफेन्स इस्टेट्स चे कार्य आहे.

(1) विधान अ बरोबर	(2) विधान ब बरोबर
(3) अ आणि ब विधाने बरोबर आहेत	(4) अ आणि ब विधाने चुकीची आहेत

Consider the following statements.

- A. The Directorate General Defence Estates (DGDE) is an Inter Services Organisation of the Ministry of Defence which directly controls the cantonment administration.
  - B. Preparing and submitting annual administration report of all cantonments to the Parliament is a function of DGDE.
(1) Statement A is correct	(2) Statement B is correct
(3) A and B statements are correct	(4) A and B statements are false

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

117. कोणत्या महानगरपालिका वार्ड समित्या गठीत करू शकतात ?

- (1) तीन लाख किंवा अधिक लोकसंख्या असणाऱ्या नगरपालिका
- (2) चार लाख किंवा अधिक लोकसंख्या असणाऱ्या नगरपालिका
- (3) पाच लाख किंवा अधिक लोकसंख्या असणाऱ्या नगरपालिका
- (4) सहा लाख किंवा अधिक लोकसंख्या असणाऱ्या नगरपालिका

Which Corporation can constitute ward committees ?

- (1) A Corporation having a population of three lakh or more
- (2) A Corporation having a population of four lakh or more
- (3) A Corporation having a population of five lakh or more
- (4) A Corporation having a population of six lakh or more

---

118. महाराष्ट्रातील महानगरपालिके संबंधात खालीलपैकी कोणते विधान बिनचूक आहे ?

- (1) स्थायी समितीच्या सदस्यांपैकी निम्मे सदस्य पुढील प्रत्येक वर्षी निवृत्त होतात.
- (2) स्थायी समितीचा सभापती हा परिवहन समितीसाठी पदसिद्ध सभापती असतो.
- (3) महिला व बालकल्याण समितीवरील सदस्यांपैकी किमान दोन-तृतीयांश सदस्या ह्या महिला पालिका सदस्यांमधील असल्या पाहिजे.
- (4) कलम 143 Q हे महानगरपालिकेच्या रचनेशी संबंधित आहे.

Which one of the following statements regarding municipal corporations in Maharashtra is correct ?

- (1) Half of the members of Standing Committee are retired every next year.
- (2) Chairperson of Standing Committee is also ex-officio Chairman of the Transport Committee.
- (3) In women and child Welfare Committee, out of the total members, at least two-third councillors should be women councillors.
- (4) Article 143 Q is deals with composition of Municipal Corporation.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

119. जिल्हा परिषदेच्या बैठकाबाबत कोणते एक बरोबर नाही ?

- (1) अध्यक्ष बैठकची तारीख ठरवतो.
- (2) झेड. पी. आवश्यक असेल तितक्या वेळा सभा घेऊ शकते.
- (3) शेवटच्या सभेत व पुढच्या सभेची तारीख यामध्ये तीन महिन्यांचा कालावधी आवश्यक आहे.
- (4) सर्व साधारण सभेसाठी १५ दिवसांची नोटीस काढणे आवश्यक आहे.

Which one is not correct about the meetings of Zilla Parishad ?

- (1) The Chairman decides the date of meeting.
- (2) Z.P. can take the meeting as and when required.
- (3) The three months period is required in the last and next meeting.
- (4) The 15 days notice is required for general body meeting.

---

120. “महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम 1961” कलम 45 नुसार जिल्हा परिषदेचे अध्यक्ष व उपाध्यक्ष यांची निवड करणाऱ्या प्रथम सर्वसाधारण सभेचे अध्यक्ष कोण असतात ?

- (1) उपजिल्हाधिकारी
- (2) तहसीलदार
- (3) विभागीय आयुक्त
- (4) जिल्हाधिकारी किंवा उपजिल्हाधिकाऱ्यापेक्षा दर्जा कमी नसलेला त्यांनी नियुक्त केलेला अधिकारी

Who will preside the meeting to elect the President and Vice President of Zilla Parishad in first general meeting as per the “Maharashtra Zilla Parishad and Panchayat Samiti Act 1961” Section 45 ?

- (1) Deputy Collector
- (2) Tahasildar
- (3) Divisional Commissioner
- (4) Collector or an officer appointed by Collector not below the rank of Deputy Collector

---

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

121. अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जनजाति (अत्याचार प्रतिबंध) अधिनियम, 1989 चे कोणते कलम पीडित आणि साक्षीदारांना अधिकार प्रदान करते ?

(1) कलम 12	(2) कलम 15
(3) कलम 15A	(4) कलम 17

Which Section of Scheduled Caste and Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989 provides the rights of victims and witnesses ?

(1) Section 12	(2) Section 15
(3) Section 15A	(4) Section 17

122. नागरी हक्क संरक्षण अधिनियम, 1955 नुसार “स्थान” यात घर, इमारत आणि अन्य बांधकाम व वास्तू यांचा समावेश आहे आणि तसेच त्यात यांचाही समावेश आहे

(1) तंबू	(2) वाहन
(3) जलयान	(4) वरील सर्व

As per the Protection of Civil Rights Act, 1955, “Place” includes a house, building and other structure and premises and also includes

(1) Tent	(2) Vehicle
(3) Vessel	(4) All of the above

123. कोणतेही ज्येष्ठ नागरिक किंवा पालक न्यायाधिकरणाच्या आदेशाने व्यथित पीडित झाल्यास, आदेशाच्या तारखेपासून _____ च्या आत अपीलीय न्यायाधिकरणाकडे अपील करू शकतात.

(1) साठ दिवस	(2) तीस दिवस
(3) नव्वद दिवस	(4) सहा महिने

Any Senior Citizen or a parent aggrieved by an order of a Tribunal, may within _____ from the date of order, prefer an appeal to the Appellate Tribunal.

(1) Sixty days	(2) Thirty days
(3) Ninety days	(4) Six months

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

124. पालक व जेष्ठ नागरिक निर्वाह आणि कल्याण कायदा, २००७ अंतर्गत न्यायाधिकरणाचा अध्यक्ष हा या अधिकाऱ्याच्या हुद्यापेक्षा कमी दर्जाचा नसावा

(1) तहसिलदार	(2) राज्याचे उप-विभागीय अधिकारी
(3) जिल्हाधिकारी	(4) आयुक्त

Under Maintenance and Welfare of Parents and Senior Citizens Act, 2007, maintenance tribunal shall be presided over by officer not below the rank of

(1) Tehsildar	(2) Sub-Divisional Officer of State
(3) Collector	(4) Commissioner

125. नागरी हक्क संरक्षण कायदा, 1955 या कायद्याचे नाव 1976 पर्यंत खालीलपैकी हे होते

- (1) अस्पृश्यता अपराध कायदा, 1955
- (2) अस्पृश्यता निवारण कायदा, 1955
- (3) अस्पृश्यता प्रथा काढून टाकण्याचा कायदा, 1955
- (4) अस्पृश्यता कायदा, 1955

Following was the name of Protection of Civil Rights Act, 1955 till the year 1976

- (1) Untouchability Offences Act, 1955
- (2) Untouchability Removal Act, 1955
- (3) Removal of practice of Untouchability Act, 1955
- (4) Untouchability Act, 1955

126. केंद्रीय दक्षता आयुक्त आणि दक्षता आयुक्तांची नियुक्ती _____ द्वारे केली जाते.

(1) राष्ट्रपती	(2) केंद्र सरकार
(3) सर्वोच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश	(4) संसद

The Central Vigilance Commissioner and the Vigilance Commissioners shall be appointed by the

(1) President	(2) Central Government
(3) Chief Justice of the Supreme Court	(4) Parliament

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

127. भारतीय नागरी सेवा किंवा अखिल भारतीय सेवांचा कर्मचारी असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीच्या संदर्भात, राज्यघटनेच्या अनुच्छेद 311 अंतर्गत _____ अनिवार्य आहे.

- अ. त्याला बदलीच्या आदेशाची माहिती देणे
 ब. त्याची बडतर्फी, सेवेतून काढून टाकणे किंवा पदावनतीपूर्वी त्याची चौकशी करणे
 क. पगार वाढीची व कपातीबाबत माहिती देणे
 ड. त्याच्या कुटुंबाची, शिक्षणाची आणि धार्मिक पार्श्वभूमीची चौकशी करणे
- (1) अ आणि ड (2) ब
 (3) क आणि ड (4) अ

With respect to any person who is member of Civil Services of the India or All India Services, it is mandatory under Article 311 of the Constitution to

- A. Inform him about the transfer order
 B. Make an inquiry before his dismissal, removal or reduction in rank
 C. Inform him about increase in salary and deduction
 D. Make an inquiry of his family, education and religious background
- (1) A and D (2) B
 (3) C and D (4) A

128. प्रशासकीय न्यायाधिकरण कायद्याच्या _____ नुसार, न्यायाधिकरण नागरी प्रक्रिया संहितेच्या तांत्रिकतेला बांधील नसले तरी नैसर्गिक न्यायाच्या नियमांचे पालन करण्यास किंवा त्यांचे अनुसरण करण्यास बांधील राहील.

- (1) कलम २१ (2) कलम २२
 (3) कलम २३ (4) कलम २४

According to _____ of Administrative Tribunals Act, the Tribunal is bound to follow or obey the Rules of Natural Justice though not bound by the technicalities of the Civil Procedure Code.

- (1) Section 21 (2) Section 22
 (3) Section 23 (4) Section 24

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

129. लोकपाल आणि लोकायुक्त कायदा, २०१३ च्या कलम 53 नुसार, लोकपालास संबोधित केलेल्या तक्रारीमध्ये कोणत्याही गुन्ह्याचा उल्लेख असल्यास आणि असा गुन्हा घडल्यानंतर _____ कालावधीनंतर तक्रार केली असल्यास लोकपाल अशा प्रकरणाची चौकशी करणार नाही.

- (1) सहा महिने
- (2) 150 दिवस
- (3) पाच वर्ष
- (4) सात वर्ष

As per Section 53 of the Lokpal and Lokayuktas Act, 2013, the Lokpal shall not inquire into any complaint, if it is made after the expiry of a period of _____ from the date on which the offence mentioned in such complaint is alleged to have been committed.

- (1) Six months
- (2) 150 days
- (3) Five years
- (4) Seven years

---

130. कोणाच्या मते “ड्रॉइट अॅडमिनिस्ट्रॅटिव्ह (Droit Administratif)” हे कायद्याचे राज्य या तत्वाच्या विरोधी आहे ?

- (1) प्रो. इ. सी. एस. वेड
- (2) डायसे
- (3) एडवर्ड कोक
- (4) प्रो. ए. एल. गुडहार्ट

Who criticized that “Droit Administratif” is completely against the Principle of Rules of Law ?

- (1) Prof. E. C. S. Wade
- (2) Dicey
- (3) Edward Coke
- (4) Prof. A. L. Goodhart

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

131. माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ च्या कलम १९ नुसार, राज्य लोक माहिती अधिकाऱ्याच्या निर्णयामुळे असंतुष्ट व्यक्तीस, दुसरे अपील करण्याची तरतूद आहे जी राज्य माहिती आयुक्तांकडे _____ च्या आत करावी लागेल.

- (1) नव्वद दिवस
- (2) साठ दिवस
- (3) तीस दिवस
- (4) छत्तीस दिवस

As per Section 19 of the Right to Information Act, 2005 there is a provision of Appeal. Any person aggrieved by a decision of the state public information officer, there is a provision of second appeal which is to be made to the state Information Commissioner within _____

- (1) Ninety days
- (2) Sixty days
- (3) Thirty days
- (4) Thirty six days

---

132. माहिती तंत्रज्ञान अधिनियम, 2000 नुसार सायबर दहशतवादासाठी कोणती शिक्षा निर्धारित आहे ?

- (1) पाच वर्षांपर्यंत कारावास किंवा पाच लाख रुपयांपर्यंत दंड, किंवा दोन्ही
- (2) जन्मठेपेपर्यंत वाढू शकणारी कारावासाची शिक्षा
- (3) दहा वर्षांपर्यंत कारावास
- (4) सात वर्षांपर्यंत कारावास किंवा दहा लाख रुपयांपर्यंत दंड किंवा दोन्ही

What is the punishment for the cyber terrorism as per the Information Technology Act, 2000 ?

- (1) Imprisonment upto five years or with fine upto five lakh rupees, or with both
- (2) Imprisonment which may extend to imprisonment for life
- (3) Imprisonment upto ten years
- (4) Imprisonment upto seven years or with fine upto ten lakh rupees or with both

133. माहिती तंत्रज्ञान कायदा, 2000 च्या _____ या कलमामध्ये इलेक्ट्रॉनिक स्वाक्षरी प्रमाणपत्र जारी करण्याच्या परवान्या संदर्भात तरतूद देण्यात आली आहे.

- (1) कलम 42
- (2) कलम 21
- (3) कलम 41
- (4) कलम 67

The provision pertaining to Licence to issue Electronic signature certificate is provided in the _____ of Information Technology Act, 2000.

- (1) Section 42
- (2) Section 21
- (3) Section 41
- (4) Section 67

---

134. भ्रष्टाचार प्रतिबंध अधिनियम, १९८८ अंतर्गत शासन _____ यांची नियुक्ती करते.

- (1) विशेष पोलीस
- (2) अतिरिक्त न्यायाधीश
- (3) भ्रष्टाचार विरोधी न्यायालय
- (4) विशेष न्यायाधीश

Under Prevention of Corruption Act, 1988, Government appoints

- (1) Special police
- (2) Additional judges
- (3) Anti-corruption court
- (4) Special judge

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

135. भ्रष्टाचार प्रतिबंध अधिनियम, १९८८ कलम २(ग) प्रमाणे “लोक सेवक” यांचा अर्थ

- अ. शासनाच्या सेवेतील किंवा शासनाकडून वेतन घेणारी किंवा कोणतेही सार्वजनिक कर्तव्य बजावण्यासाठी शासनाकडून फी च्या किंवा कमीशनच्या स्वरूपात परिश्रमीक दिली जाणारी कोणतीही व्यक्ति.
- ब. अशी व्यक्ति जी कोणत्याही स्थानीकाकडून सेवेकरीता वेतन घेते.
- क. केंद्रीय, प्रांतिय किंवा राज्य अधिनियमाद्वारे किंवा तदन्वये स्थापन करण्यात आलेल्या निगमाकडून वेतन घेते.
- ड. ज्या पदाच्या आधारे एखाद्या व्यक्तिला कोणतेही सार्वजनिक कर्तव्य पार पाडण्यास प्राधिकृत करण्यात किंवा फर्मावण्यात आले असेल असे पद धारण करणारी कोणतीही व्यक्ति.

- (1) पर्याय अ, ब आणि क योग्य आहेत
- (2) पर्याय ब, क आणि ड योग्य आहेत
- (3) पर्याय अ, क आणि ड योग्य आहेत
- (4) सर्व पर्याय योग्य आहेत

As per the Prevention of Corruption Act, 1988, Sec. 2(C) “Public Servant” means

- a. Any person in the service or pay of the Government or remunerated by the Government by fees or commission for the performance of any public duty.
- b. Any person in the service or pay of any local person.
- c. Any person in the service or pay of a corporation established by or under a Central, Provincial or State Act.
- d. Any person who holds an office by virtue of which he is authorised or required to perform any public duty.

- (1) Option a, b and c are correct
- (2) Option b, c and d are correct
- (3) Option a, c and d are correct
- (4) All options are correct

136. समाजातील दुर्बल घटकांना मोफत आणि सक्षम कायदेशीर सेवा प्रदान करण्यासाठी कोणत्या संस्थेची स्थापना केलेली आहे ?

- (1) राष्ट्रीय विधी सेवा प्राधिकरण
- (2) राष्ट्रीय विधी विद्यापीठ
- (3) बार असोसिएशन
- (4) ग्राहक न्यायालये

Which of the following institutions constituted to provide free and competent legal services to the weaker sections of the society ?

- (1) National Legal Services Authority
- (2) National Law University
- (3) Bar Association
- (4) Consumer Courts

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

137. भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमात स्त्री आणि पुरुष दोघांना समान कामासाठी समान वेतन देण्याची तरतूद आहे ?

- (1) कलम 12 (2) कलम 19(2) (3) कलम 36 (4) कलम 39(d)

Which Article of Indian Constitution provides for "Equal pay for equal work for both men and women" ?

- (1) Article 12 (2) Article 19(2) (3) Article 36 (4) Article 39(d)

---

138. संरक्षण अधिकाऱ्याला कौटुंबिक हिंसाचारान्याच्या घटनेची माहिती कोण देऊ शकते ?

- (1) फक्त पोलीस अधिकारी (2) कोणतीही व्यक्ती
(3) फक्त पीडित (4) फक्त पीडिताचे नातेवाईक

Who can inform the Protection Officer about an act of domestic violence ?

- (1) Only police officer (2) Any person
(3) Only victim (4) Only relatives of victim

---

139. भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमाने चौदा वर्षाखालील मुलाला कोणत्याही कारखान्यात किंवा खाणीत काम करण्यास किंवा इतर कोणतेही धोकादायक काम करण्यास मनाई केली आहे ?

- (1) कलम 22
(2) कलम 24
(3) कलम 35
(4) कलम 32

Which Article of Indian Constitution prohibits the child below the age of fourteen years to be employed to work in any factory or mine or engaged in any other hazardous employment ?

- (1) Article 22
(2) Article 24
(3) Article 35
(4) Article 32

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

140. खालीलपैकी कोणत्या प्रकरणात भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाने जनहित याचिका गरीब आणि समाजातील वंचित घटकांपर्यंत न्याय मिळवून देण्यास मदत करते असे नमूद केले आहे ?

- (1) मधु लिमये विरुद्ध अधीक्षक (1975)
- (2) बिहार लीगल सपोर्ट सोसायटी विरुद्ध सी. जे. ऑफ इंडिया (1986)
- (3) मोहित विरुद्ध डी. एम. (1974)
- (4) शर्मा विरुद्ध कृष्ण सिन्हा (1960)

In which of the following cases the Supreme Court of India held that the Public Interest Litigation helps to bring justice within the easy reach of the poor and the disadvantaged sections of the community ?

- (1) Madhu Limaye Vs. Superintendent (1975)
- (2) Bihar Legal Support Society Vs. C. J. of India (1986)
- (3) Mohit Vs. D. M. (1974)
- (4) Sharma Vs. Krishna Sinha (1960)

141. पर्यावरण संरक्षण कायदा, 1986 चे कोणते कलम केंद्र सरकारला हवा, पाणी आणि मातीच्या संदर्भात गुणवत्तेच्या मानकांशी संबंधित नियम बनविण्याचा अधिकार देते ?

- (1) कलम 4
- (2) कलम 9
- (3) कलम 6
- (4) कलम 7

Which Section of Environment Protection Act, 1986 empowers the Central Government to make rules relating to standard of quality in relation to air, water and soil ?

- (1) Section 4
- (2) Section 9
- (3) Section 6
- (4) Section 7

142. शाश्वत विकासाचा सिद्धांत, सर्वोच्च न्यायालयाने खालीलपैकी कोणत्या प्रकरणात सर्व प्रथम लागू केला ?

- (1) नसरुद्दीन झैदी खटला
- (2) गुलाबी शहर खटला
- (3) ऑरेंज शहर खटला
- (4) व्हेल्लोरचे नागरीक खटला

For the first time Doctrine of Sustainable Development was applied by the Supreme Court in which of the following case ?

- (1) Nasruddin Zaidi case
- (2) Pink city case
- (3) Orange city case
- (4) Vellore citizen's case

---

143. बालकांचा मोफत आणि सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम, 2009 नुसार बालकाचे वय _____

- (1) सहा ते चौदा वर्षे
- (2) अठरा वर्षे
- (3) पंधरा वर्षे
- (4) एकवीस वर्षे

As per the Right of Children to Free and Compulsory Education Act, 2009, age of the "Child" _____

- (1) Six to Fourteen years
- (2) Eighteen years
- (3) Fifteen years
- (4) Twenty one years

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

144. बालकांचा मोफत आणि सक्तीच्या शिक्षणाचा हक्क अधिनियम 2009 नुसार स्थानिक प्राधिकरणांचे खालीलपैकी हे कर्तव्य नाही.

- (1) शैक्षणिक दिनदर्शिका ठरवणे.
- (2) कार्यक्षेत्रातील शाळांच्या कामकाजावर लक्ष ठेवणे.
- (3) शाळेच्या इमारतीसह पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देणे.
- (4) नियमित अंतराने विद्यार्थ्यांच्या कामगिरीचे मूल्यांकन करण्यासाठी परीक्षा आयोजित करणे.

According to the Right of Children to Free and Compulsory Education Act 2009, following is not the duty of local authority.

- (1) To decide the academic calender.
- (2) To monitor the functioning of school within its jurisdiction.
- (3) To provide the infrastructure including the school building.
- (4) Conducting the examination for assessing the performance of students with regular intervals.

145. माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ च्या _____ नुसार, माहितीसाठी विनंती करणाऱ्या अर्जदारास माहितीसाठी विनंती करण्यास कोणतीही कारणे देण्यास किंवा त्याच्याशी संपर्क साधण्यासाठी, आवश्यक असेल त्याखेरीज अन्य कोणताही वैयक्तिक तपशील देण्यास भाग पाडता येणार नाही.

- (1) कलम ६(२)
- (2) कलम ६(३)(i)
- (3) कलम ६(१) (b)
- (4) कलम ६(३) (ii)

According to _____ of Right to Information Act 2005, an applicant making request for information shall not be required to give any reason for requesting the information or any other personal details except those that may be necessary for contacting him.

- (1) Section 6(2)
- (2) Section 6(3) (i)
- (3) Section 6(1) (b)
- (4) Section 6(3) (ii)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

146. महाराष्ट्र जमीन महसूल कोड 1966 च्या कलम 29 नुसार जी व्यक्ती कायमस्वरूपी अलीप्त जमीन धारण करते आणि जिच्या हस्तांतरणाच्या अधिकारावर कोणतेही बंधन नसते असे व्यक्ती _____ हे समजले जातात.

(1) भोगवटादार वर्ग I	(2) भोगवटादार वर्ग II
(3) सरकारी भाडेकरू	(4) वहिवाटदार वर्ग III

According to Section 29 of the Maharashtra Land Revenue Code 1966, the person who holds unalinated land in perpetuity and without any restriction on the right to transfer are considered to be

(1) Occupants Class I	(2) Occupants Class II
(3) Govt. Lessees	(4) Occupants Class III

147. महाराष्ट्र जमीन महसूल कोड 1966 नुसार सर्व खनिजे जी पृष्ठभागावर अथवा भूमिगत अशी कोणत्याही ठिकाणी सापडली असतील त्यावर _____ यांचा अधिकार असतो.

(1) राज्य सरकार	(2) केंद्र सरकार
(3) जमिनीचा मालक	(4) जमिनीचा ताबा असणारा

As per the Maharashtra Land Revenue Code 1966 the right to all minerals at what ever place found, whether on surface or underground are with

(1) The State Government	(2) The Union Government
(3) Owner of the land	(4) Occupier of the land

148. एखादी व्यक्ती जी चुकीच्या पद्धतीने जमिनीचा ताबा घेऊन आहे, त्या व्यक्तीस जिल्हाधिकारी द्वारा बेदखल करण्याची प्रक्रिया महाराष्ट्र जमीन महसूल कोड 1966 च्या खालील कलमामध्ये देण्यात आली आहे.

(1) कलम 143	(2) कलम 242
(3) कलम 234	(4) कलम 230

The procedure pertaining to eviction of a person who is wrongful in possession of a land, by collector is given in the following Section of Maharashtra Land Revenue Code 1966.

(1) Section 143	(2) Section 242
(3) Section 234	(4) Section 230

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

149. महाराष्ट्र जमीन महसूल कोड 1966 च्या कलम 252 नुसार कोणत्या आदेशाविरुद्ध अपील करता येणार नाही

- (1) कलम 251 अंतर्गत पुनरावलोकनासाठी अपील किंवा अर्ज स्विकारणे
- (2) कोणताही अर्ज दाखल करण्यात झालेला विलंब माफ करण्याच्या आदेशाविरुद्ध
- (3) 1 आणि 2 दोन्ही
- (4) जागेचा ताबा मिळणेबाबत

As per Section 252 of the Maharashtra Land Revenue Code 1966 no appeal shall lie from an order against

- (1) Admitting an appeal or an application for review U/S. 251
- (2) Against the order of delay condonation in filing any application
- (3) 1 and 2 both
- (4) Regarding possession of land

---

150. महाराष्ट्र जमीन महसूल कोड 1966 नुसार, भोगवटादार भाडेकरू किंवा सरकारी भाडेकरू यांच्या ताब्यात असलेल्या जमीनी व्यतिरिक्त गावातील जमीन ही

- (1) जंगल जमीन
- (2) ताबाविरहीत जमीन
- (3) पारडी जमीन
- (4) वरीलपैकी कोणतीही नाही

Under the Maharashtra Land Revenue Code 1966, land in the village other than the land held by an occupant, a tenant or a govt. lessee is

- (1) Forest land
- (2) Unoccupied land
- (3) Pardi land
- (4) None of the above

सूचना - (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपुस्तिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षा कक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

- (1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर
(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) राजा राममोहन रॉय” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “(3)” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201.

- ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर-क्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्न-क्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK